VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ TƯ
21.1.2026 (3.12 Ất Tỵ)
Số 9 (4300)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM TRÌNH BÀY BÁO CÁO VỀ CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI:

Phát triển bền vững trước hết phải dựa vào con người và văn hóa

- **Khởi đầu cho kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc**
- **Khẳng định văn hóa là một sự chuyển dịch chiến lược**

[Từ trang 2 đến trang 7]

Tổng Bí thư Tô Lâm trình bày Báo cáo của BCH Trung ương khóa XIII về các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng **Ảnh: TR.HUẤN**

Sắc Xuân hòa cùng nghĩa tình quân dân

[8]

NGHỊ ĐỊNH 350/2025/NĐ-CP KHUYẾN KHÍCH PHÁT TRIỂN VĂN HỌC:

"Ngọn đuốc" tiếp lửa cho người cầm bút

[10]

PHIM TẾT BÍNH NGỌ 2026:

Cuộc đua phòng vé và bước ngoặt tư duy

[11]

Đại hội lần thứ XIV của Đảng là sự kiện chính trị trọng đại của đất nước, bước ngoặt mang tính lịch sử, khởi đầu cho kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc

KHAI MẠC TRỌNG THỂ ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG:

Khởi đầu cho kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc

● **THU SÂM; ảnh: TR.HUẤN**

Sáng qua 20.1, tại Thủ đô Hà Nội, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng chính thức khai mạc trọng thể với sự tham dự của 1.586 đại biểu, đại diện cho hơn 5,6 triệu đảng viên trong cả nước. Với phương châm "Đoàn kết - Dân chủ - Kỷ cương - Đột phá - Phát triển", Đại hội đánh dấu bước khởi đầu cho chặng đường phát triển mới của đất nước. Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đoàn Chủ tịch chủ trì Đại hội.

Dự khai mạc Đại hội có nguyên Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh; nguyên Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết, Trương Tấn Sang; nguyên Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng; nguyên Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Văn An, Nguyễn Sinh Hùng, Nguyễn Thị Kim Ngân; nguyên Ủy viên Thường vụ Thường trực Bộ Chính trị Phạm Thế Duyệt; nguyên Thường trực Ban Bí thư: Phan Diễn, Lê Hồng Anh, Trần Quốc Vượng. Cùng dự còn có các nguyên Ủy viên Bộ Chính trị; nguyên Ủy viên BCH Trung ương Đảng; các Mẹ Việt Nam anh hùng; đại sứ, đại diện các nước và các tổ chức quốc tế tại Việt Nam; cùng các đại biểu là nhân sĩ, trí thức, văn nghệ sĩ, chức sắc tôn giáo tiêu biểu và đại biểu thanh niên tiêu biểu cho thế hệ trẻ Việt Nam.

Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính thay mặt Đoàn Chủ tịch điều hành phiên khai mạc Đại hội.

Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch nước Lương Cường trình bày Diễn văn khai mạc Đại hội

Đặt nhiều kỳ vọng vào những quyết sách đột phá

Đại hội XIV của Đảng có nhiệm vụ kiểm điểm việc thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII gắn với tổng kết 40 năm Đổi mới, khẳng định những thành tựu quan trọng nổi bật, chỉ ra những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân, rút ra những bài học lớn, có giá trị lý luận và thực tiễn lâu dài cho công cuộc xây dựng, phát triển đất nước; thảo luận và thông qua phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm đột phá chiến lược cho giai đoạn 2026-2030, tầm nhìn đến năm 2045; kiểm điểm sâu sắc và toàn diện công tác xây dựng Đảng, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; bầu BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Thay mặt Đoàn Chủ tịch Đại hội, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch nước Lương Cường trình bày Diễn văn khai mạc Đại hội khẳng định, Đại hội lần thứ XIV của Đảng là sự kiện chính trị trọng đại của đất nước, bước ngoặt mang tính lịch sử, hướng tới kỷ niệm 100 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3.2.1930 - 3.2.2030), tập trung cao độ ý chí, nguyện vọng, quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân với tinh thần tự chủ chiến lược, tự cường, tự tin tiến mạnh vào kỷ nguyên mới, vì một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ,

Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính thay mặt Đoàn Chủ tịch điều hành phiên khai mạc

giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Chủ tịch nước Lương Cường nhấn mạnh, Đại hội XIV diễn ra trong bối cảnh thế giới và khu vực tiếp tục có nhiều diễn biến nhanh, phức tạp, khó dự báo; cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn gia tăng; các thách thức an ninh phi truyền thống, nhất là biến đổi khí hậu và dịch bệnh, ngày càng nghiêm trọng. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đặc biệt là sự phát triển bùng nổ của trí tuệ nhân tạo, công nghệ số, công nghệ lượng tử và các công nghệ mới, đang tạo ra những biến đổi mang tính thời đại, làm thay đổi sâu sắc đời sống kinh tế - xã hội, đặt ra yêu cầu cấp bách về mô hình tăng trưởng, mô hình phát triển mới, nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản xuất và năng lực cạnh tranh quốc gia.

Sau 40 năm thực hiện đường lối Đổi mới, Chủ tịch nước khẳng định, đất nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, toàn diện, có ý nghĩa lịch sử; đời sống nhân dân không ngừng được cải thiện; uy tín, vị thế đất nước trên trường quốc tế ngày càng được nâng cao. Tuy nhiên, đất nước vẫn đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức: Tăng trưởng chưa tương xứng với tiềm năng; năng suất lao động và sức cạnh tranh của nền kinh tế còn hạn chế; đời sống một bộ phận nhân dân còn khó khăn; biến đổi khí hậu, thảm họa thiên nhiên, dịch bệnh, an ninh mạng tiếp tục tác động phức tạp. Trong bối cảnh đó, nhân dân cả nước đặt nhiều kỳ vọng vào những quyết sách đúng đắn, mạnh mẽ, đột phá và hiệu quả của Đảng tại Đại hội XIV.

Quyết định những vấn đề chiến lược và vận mệnh dân tộc

Theo Chủ tịch nước Lương Cường, Đại hội XIV có sứ mệnh lịch sử rất to lớn: Không chỉ đề ra mục tiêu, định hướng nhiệm vụ cho nhiệm kỳ 2026-2030 mà còn quyết định những vấn đề mang tầm chiến lược đối với tương lai và vận mệnh dân tộc trong nhiều thập niên tới; tiếp tục khơi dậy khát vọng phát triển, niềm tự hào, ý chí tự cường dân tộc; khơi thông mọi nguồn lực, động lực phát triển; phát huy sức mạnh nhân dân và khối đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đại hội có nhiệm vụ kiểm điểm việc thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII gắn với tổng kết 40 năm Đổi mới; khẳng định những thành tựu nổi bật; chỉ ra hạn chế, yếu kém và nguyên nhân; rút ra những bài học có giá trị lý luận và thực tiễn lâu dài. Đồng thời, Đại hội thảo luận, thông qua phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm và các đột phá chiến lược cho giai đoạn 2026-2030, tầm nhìn đến năm 2045; kiểm điểm sâu sắc công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị; bầu BCH Trung ương Đảng khóa XIV gồm những đồng chí tiêu biểu về phẩm chất, trí tuệ, bản lĩnh và năng lực lãnh đạo, "xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân", đủ sức tổ chức thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó trong nhiệm kỳ mới.

"Đại hội XIV của Đảng là Đại hội khởi đầu cho kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc, với phương châm "Đoàn kết - Dân chủ - Kỷ cương - Đột phá - Phát triển", thể hiện bản lĩnh kiên định, ý chí quyết tâm và tinh thần đại đoàn kết của cả dân tộc vì mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội", Chủ tịch nước nhấn mạnh...

Tiếp theo chương trình, Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Tiểu ban Văn kiện trình bày Báo cáo của BCH Trung ương Đảng khóa XIII về các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng. Buổi chiều cùng ngày, Đại hội tiếp tục làm việc. Các đại biểu làm việc tại Tổ, thảo luận về các văn kiện Đại hội XIV của Đảng. ■

Các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các đại biểu thực hiện nghi thức chào cờ tại phiên khai mạc **Ảnh: TTXVN**

Thủ tướng Phạm Minh Chính và các đại biểu chụp ảnh lưu niệm trước thềm phiên khai mạc Đại hội

559 thư, điện mừng Đại hội lần thứ XIV của Đảng

Theo thông báo từ Ban Tổ chức Đại hội lần thứ XIV của Đảng, tính đến ngày 19.1.2026, Đại hội đã nhận được 559 thư, điện mừng của 109 chính đảng, 6 tổ chức quốc tế và khu vực, 16 cá nhân, 122 tổ chức nhân dân và 306 hội đoàn người Việt Nam ở nước ngoài. Đây là nguồn cổ vũ, động viên to lớn đối với công cuộc đổi mới của nhân dân Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo; đồng thời là biểu hiện sinh động của quan hệ hợp tác hữu nghị ngày càng sâu sắc giữa Đảng ta với các chính đảng, tổ chức và bạn bè quốc tế, cũng như tình cảm ngày càng gắn bó của kiều bào ta đối với quê hương, đất nước.

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM TRÌNH BÀY BÁO CÁO VỀ CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI:

Phát triển bền vững trước hết phải dựa vào con người và văn hóa

Tại phiên khai mạc trọng thể Đại hội vào sáng qua 20.1, Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Tiểu ban Văn kiện trình bày Báo cáo của BCH Trung ương khóa XIII về các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng.

Đoàn Chủ tịch tại phiên khai mạc Đại hội XIV của Đảng

Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, cơ đồ, tiềm lực, vị thế, uy tín quốc tế của đất nước có được như ngày hôm nay là sự hội tụ, kết tinh truyền thống văn hóa hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước; là thành quả của 96 năm xây dựng và phát triển đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng; là kết quả của 40 năm đổi mới; là quá trình liên tục đổi mới tư duy lãnh đạo trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; là sự hy sinh, quên mình của biết bao thế hệ chiến sĩ cách mạng tiền bối, các đảng viên cộng sản, của đồng bào, đồng chí đã tận tụy lao động sản xuất, anh dũng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân, vì chủ nghĩa xã hội; là sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc; là biểu hiện sinh động của ý chí bền bỉ, tinh thần sáng tạo, lòng yêu nước nồng nàn của con người Việt Nam trong tiến trình phát triển...

> *Văn hóa và con người: Nền tảng tinh thần của xã hội, sức mạnh nội sinh, nguồn lực và động lực phát triển của đất nước. Phát triển bền vững trước hết phải dựa vào con người và văn hóa. Cần xây dựng và thực hiện đồng bộ hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới; khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, khát vọng vươn lên; nuôi dưỡng lòng nhân ái, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ luật; tạo dựng môi trường văn hóa lành mạnh, tiến bộ, văn minh trong gia đình, nhà trường, cộng đồng và trên không gian mạng.*

Tự chủ chiến lược, tự cường, tự tin, tiến mạnh trong kỷ nguyên mới của dân tộc

Về mục tiêu phát triển 2026-2030 và tầm nhìn 2045, Tổng Bí thư cho biết Mục tiêu tổng quát: Giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phát triển nhanh, bền vững đất nước; cải thiện và nâng cao toàn diện đời sống nhân dân; tự chủ chiến lược, tự cường, tự tin, tiến mạnh trong kỷ nguyên mới của dân tộc; thực hiện thắng lợi mục tiêu đến năm 2030 trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; hiện thực hóa tầm nhìn đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao, là một nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc. Phấn đấu đạt tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm trong nước (GDP) bình quân cho giai đoạn 2026-2030 từ 10%/năm trở lên; GDP bình quân đầu người đến năm 2030 đạt khoảng 8.500 USD/năm.

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng và các đại biểu dự Đại hội tại phiên khai mạc

Để thực hiện mục tiêu phát triển đất nước trong giai đoạn tới, chúng ta xác định năm quan điểm chỉ đạo lớn, trong đó cần khơi dậy mạnh mẽ truyền thống yêu nước, khát vọng phát triển, tinh thần đoàn kết, ý chí tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc; phát huy sức mạnh văn hóa, con người thành nguồn lực nội sinh, động lực phát triển. Hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển nhanh, bền vững; tháo gỡ điểm nghẽn, nút thắt; khơi thông, giải phóng sức sản xuất và mọi nguồn lực. Xác lập mô hình tăng trưởng mới; thực hiện đồng bộ chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, chuyển đổi năng lượng; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; thu hút, trọng dụng nhân tài, phát triển lực lượng sản

xuất mới. Phát huy sức mạnh, bản lĩnh, trí tuệ của con người Việt Nam, khối đại đoàn kết toàn dân tộc và thế trận lòng dân; kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; chủ động, kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa. Gắn kết chặt chẽ, hài hòa giữa phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, môi trường với củng cố quốc phòng, an ninh, nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại và hội nhập. Bảo đảm, bảo vệ cao nhất lợi ích quốc gia, dân tộc trên cơ sở luật pháp quốc tế và Hiến chương Liên Hợp Quốc...

Để hiện thực hóa các mục tiêu, Báo cáo chính trị xác định 12 định hướng lớn; sáu nhiệm vụ trọng tâm và ba đột phá chiến lược. Chương trình hành động đã cụ thể hóa các nhiệm vụ có thể triển khai thực hiện ngay. Tinh thần cốt lõi được cô đọng trong tám nội dung quan trọng, thể hiện rõ yêu cầu: Lựa chọn đúng - triển khai nhanh - làm đến nơi đến chốn - đo lường bằng kết quả.

Trong nội dung thứ tư, Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh: Văn hóa và con người: Nền tảng tinh thần của xã hội, sức mạnh nội sinh, nguồn lực và động lực phát triển của đất nước. Phát triển bền vững trước hết phải dựa vào con người và văn hóa. Cần xây dựng và thực hiện đồng bộ hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới; khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, khát vọng vươn lên; nuôi dưỡng lòng nhân ái, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ luật; tạo dựng môi trường văn hóa lành mạnh, tiến bộ, văn minh trong gia đình, nhà trường, cộng đồng và trên không gian mạng.

Chính sách xã hội phải hướng tới bao trùm, công bằng, hiệu quả, bền vững; bảo đảm an sinh xã hội; đột phá phát triển giáo dục và đào tạo; phát triển y tế, chú trọng chăm sóc sức khoẻ nhân dân; giảm nghèo bền vững; nâng cao chất lượng đời sống. Tăng trưởng kinh tế phải gắn kết chặt chẽ với tiến bộ, công bằng xã hội và bảo vệ môi trường, để đời sống vật chất và tinh thần của người dân không ngừng được nâng cao, để xã hội thực sự hài hòa, dân chủ, để người dân tin tưởng vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội.

Ba đột phá chiến lược được xác định từ Đại hội XIII có ý nghĩa cho cả giai đoạn 2021-2030, nhưng bước vào nhiệm kỳ Đại hội XIV, yêu cầu đặt ra phải làm thật mạnh, làm thật nhanh, làm đến nơi đến chốn, vì đây là những đòn bẩy quyết định để đất nước bứt phá. Thứ nhất, đột phá về thể chế và thực thi: Hoàn thiện đồng bộ pháp luật; nâng cao chất lượng chính sách; tăng cường kỷ luật thực thi; bảo đảm mọi chủ trương đều có lộ trình, nguồn lực và cơ chế giám sát việc thực hiện; đẩy mạnh cải cách hành chính, phân cấp, phân quyền, lấy chất lượng, hiệu quả phục vụ nhân dân và doanh nghiệp làm thước đo.

Thứ hai, đột phá về nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao gắn với khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo. Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; gắn đào tạo với nhu cầu thị trường lao động; tăng cường năng lực số; hình thành đội ngũ cán bộ quản lý, chuyên gia, doanh nhân, nhà khoa học giỏi, công nhân kỹ thuật cao, đáp ứng yêu cầu phát triển bứt phá của đất nước. Thứ ba, đột phá về hạ tầng đồng bộ, hiện đại: Ưu tiên hạ tầng giao thông chiến lược, hạ tầng năng lượng, hạ tầng đô thị, hạ tầng viễn thông, đặc biệt là hạ tầng số, hạ tầng dữ liệu; phát triển hạ tầng thích ứng biến đổi khí hậu; mở rộng không gian phát triển theo quy hoạch tổng thể quốc gia, bảo đảm liên kết vùng, liên kết địa phương, kết nối khu vực và toàn cầu.

Thực hiện văn hóa công vụ liêm chính, chuyên nghiệp, khoa học

Theo Tổng Bí thư, tư tưởng xuyên suốt trong Văn kiện và cũng là cội nguồn sức mạnh của cách mạng Việt Nam "Dân là gốc". Nhân dân là trung tâm, là chủ thể, là mục tiêu, là động lực và là nguồn lực của phát triển. Mọi đường lối, chính sách phải hướng tới nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân; tôn trọng, lắng nghe và dựa vào nhân dân. Đảng phải gắn bó mật thiết với nhân dân, tận tâm phục vụ nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân về mọi quyết định của mình. Niềm tin của nhân dân đối với Đảng không đến từ lời nói, mà đến từ việc làm, từ sự công tâm, liêm chính của cán bộ, từ hiệu quả của bộ máy, từ sự công bằng trong thụ hưởng, từ kết quả bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, giải quyết kịp thời, thấu đáo những bức xúc chính đáng của người dân, doanh nghiệp...

Đối với công tác tổ chức thực hiện, Tổng Bí thư cho biết, điểm yếu lớn nhất của chúng ta là nhiều chủ trương đúng nhưng tổ chức thực hiện chưa đạt yêu cầu. Vì vậy, Văn kiện lần này nhấn mạnh yêu cầu hành động; đề cao trách nhiệm của từng cấp, từng ngành, từng cán bộ; kiên quyết khắc phục tình trạng "nói nhiều làm ít", "nói hay, làm dở", thậm chí "nói không đi đôi với làm"; thiếu kiểm tra, giám sát; đề ra mục tiêu cao nhưng triển khai chậm, hiệu quả thấp. Để biến quyết tâm thành kết quả, cần tập trung cao độ vào năm nhóm việc:

Thứ nhất, cụ thể hóa Văn kiện thành chương trình, kế hoạch với mục tiêu rõ ràng, chỉ tiêu đo lường được, thời hạn và phân công trách nhiệm cụ thể; mọi việc phải có người chịu trách nhiệm đến cùng; không để tình trạng "cha chung không ai khóc", "chuyền trách nhiệm cho nhau". Thứ hai, thiết lập cơ chế kiểm tra, giám sát, đánh giá định kỳ và đột xuất; kiên quyết xử lý trì trệ, né tránh, đùn đẩy; khen thưởng kịp thời người làm tốt; đồng thời bảo vệ hiệu quả người dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Thứ ba, huy động và sử dụng nguồn lực hiệu quả; thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; đầu tư có trọng tâm, trọng điểm; không dàn trải; không chạy theo phong trào; không để thất thoát, lãng phí làm hao mòn niềm tin, nguồn lực xã hội và làm chậm bước tiến của đất nước. Thứ tư, thực hiện văn hóa công vụ liêm chính, chuyên nghiệp, khoa học; lấy sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp làm tiêu chí quan trọng; lấy dữ liệu và kết quả làm căn cứ đánh giá; kiên quyết ngăn chặn tiêu cực; tăng minh bạch và trách nhiệm giải trình. Thứ năm, làm tốt công tác thông tin, truyền thông bảo đảm đồng thuận xã hội. Cải cách sâu rộng sẽ đụng chạm lợi ích, vì vậy phải công khai, minh bạch, lắng nghe, giải thích thấu đáo, kiên trì thuyết phục; kiên quyết đấu tranh với mọi biểu hiện lợi dụng, xuyên tạc; đồng thời tôn trọng phản biện, xây dựng và kịp thời điều chỉnh những bất hợp lý trong thực hiện.

Tổ chức thực hiện phải gắn với kỷ luật. Kỷ luật của Đảng phải đi trước. Kỷ cương phép nước phải nghiêm. Mọi quyền lực phải được kiểm soát. Mọi trách nhiệm phải được minh định. Mọi sai phạm phải bị xử lý và mọi nỗ lực chân chính vì dân, vì nước phải được ghi nhận, bảo vệ... ■

P.V (tổng hợp); Ảnh: TR.HUẤN

Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Tiểu ban Văn kiện trình bày Báo cáo của BCH Trung ương khóa XIII về các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng

"... Mọi đường lối, chính sách phải hướng tới nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân; tôn trọng, lắng nghe và dựa vào nhân dân. Đảng phải gắn bó mật thiết với nhân dân, tận tâm phục vụ nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân về mọi quyết định của mình.

Niềm tin của nhân dân đối với Đảng không đến từ lời nói, mà đến từ việc làm, từ sự công tâm, liêm chính của cán bộ, từ hiệu quả của bộ máy, từ sự công bằng trong thụ hưởng, từ kết quả bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, giải quyết kịp thời, thấu đáo những bức xúc chính đáng của người dân, doanh nghiệp..."

Các đại biểu dự Đại hội

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

Khẳng định văn hóa là một sự chuyển dịch chiến lược

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN; ảnh: TR.HUẤN

Hôm qua 20.1, trong Báo cáo về các Văn kiện trình Đại hội XIV do Tổng Bí thư Tô Lâm trình bày tại phiên khai mạc Đại hội Đại biểu toàn quốc của Đảng lần thứ XIV, từ "văn hóa" được nhắc 14 lần để khẳng định một chuyển dịch chiến lược: Văn hóa đã được đặt đúng vị trí nền tảng tinh thần của xã hội, sức mạnh nội sinh, nguồn lực và động lực phát triển của đất nước.

Đặc biệt, sự xuất hiện dày đặc ấy cộng hưởng trực tiếp với Nghị quyết 80 về phát triển văn hóa Việt Nam vừa mới được ban hành như một "lệnh khởi hành", để hệ thống chính trị biến tư duy văn hóa thành cơ chế, biến khẩu hiệu thành chỉ số, biến khát vọng thành hành động, giúp Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới không chỉ giàu lên, mà còn văn minh hơn, nhân văn hơn và hạnh phúc hơn.

Theo Tổng Bí thư Tô Lâm, Đại hội XIV của Đảng ta diễn ra khi "đồng hồ lịch sử" đang điểm những khung giờ quyết định trước mốc 2030…

Đặt văn hóa vào "động cơ" của mô hình phát triển mới

Nếu phải chọn một tín hiệu đáng chú ý nhất trong Báo cáo về các Văn kiện trình Đại hội XIV tại phiên khai mạc, thì đó không chỉ là mục tiêu tăng trưởng cao hay các đột phá về thể chế, nhân lực, hạ tầng, mà là cách "văn hóa" được nhắc 14 lần với một tinh thần khác hẳn: Văn hóa không còn là phần phụ, cũng không chỉ là "lĩnh vực tinh thần", mà được nhìn như một yếu tố cấu thành của năng lực quốc gia. Điều này càng có ý nghĩa khi đặt cạnh Nghị quyết 80 về phát triển văn hóa Việt Nam vừa mới được ban hành, một văn kiện chuyên đề mang tính cột mốc, đặt lại trật tự ưu tiên và yêu cầu thể chế hóa quan điểm "văn hóa là trụ cột phát triển".

Nói cách khác, nếu Nghị quyết 80 tạo ra "đường ray" về tư duy và định hướng, thì Báo cáo chính trị trình Đại hội XIV tại phiên khai mạc đã đặt văn hóa vào "động cơ" của mô hình phát triển mới. Hai văn kiện ấy gặp nhau ở một điểm then chốt: Văn hóa không chỉ để tôn vinh, mà để vận hành; không chỉ để nói, mà để đo; không chỉ để làm phong trào, mà để trở thành năng lực thực thi và sức mạnh nội sinh.

Trước hết, trong Báo cáo, văn hóa được đặt vào kiến trúc phát triển quốc gia như một trụ cột nền tảng. Văn kiện nêu rất rõ: Phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ môi trường là trung tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa, con người là nền tảng; quốc phòng, an ninh và đối ngoại là trọng yếu, thường xuyên. Cách sắp xếp ấy không chỉ là một câu chữ cân đối, nó là một cách "định vị lại" văn hóa trong chiến lược quốc gia. Văn hóa ở đây trở thành phần nền móng của phát triển nhanh và bền vững, đúng tinh thần Nghị quyết 80 khi xác lập vai trò dẫn dắt của văn hóa đối với phát triển con người, xã hội trong giai đoạn mới. Một đất nước muốn tăng trưởng cao, muốn chuyển trục sang kinh tế tri thức, muốn bứt phá trong chuyển đổi số và chuyển đổi xanh… nếu thiếu nền tảng văn hóa đủ mạnh, thì sẽ dễ rơi vào nghịch lý: Tăng trưởng nhanh nhưng mong manh; hiện đại hóa nhanh nhưng rạn nứt; đổi mới nhanh nhưng thiếu bản lĩnh.

Từ nền tảng ấy, Báo cáo tiếp tục làm rõ một nhận thức rất tiến bộ: Văn hóa và con người là "sức mạnh nội sinh", là nguồn lực và động lực phát triển. Đây chính là "mạch chính" của cả Nghị quyết 80 và Báo cáo khai mạc: Văn hóa không đứng sau kinh tế, càng không đứng ngoài kinh tế, mà đi vào bản chất của năng lực cạnh tranh quốc gia. Sức mạnh nội sinh ấy được hiểu như lòng yêu nước, ý chí tự cường, khát vọng vươn lên, tinh thần đoàn kết, trách nhiệm và kỷ luật. Trong bối cảnh thế giới cạnh tranh gay gắt và biến động sâu, công nghệ làm thay đổi trật tự sản xuất, trật tự thông tin, trật tự quyền lực, thì sức mạnh quyết định không chỉ là vốn hay tài nguyên, mà là chất lượng con người và hệ giá trị, thứ tạo ra khả năng đồng lòng, khả năng chịu đựng, khả năng thích ứng và khả năng vượt lên của cả dân tộc.

Đại diện Bà mẹ Việt Nam anh hùng tham dự phiên khai mạc Đại hội

Bởi vậy, Báo cáo nhấn mạnh nhiệm vụ đặc biệt quan trọng là xây dựng "hệ quy chiếu" cho xã hội: Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam. Đây là một đoạn nội dung rất đáng suy nghĩ, vì nó cho thấy văn hóa được tiếp cận như một "thiết kế tổng thể" chứ không phải những mảng rời rạc. Trong kỷ nguyên số, khi cái đúng, sai có thể bị đảo trộn bởi tốc độ lan truyền; khi chuẩn mực bị thách thức bởi lối sống cực đoan và tâm lý đám đông; khi thành công dễ bị đồng nhất với vật chất; thì "hệ giá trị" chính là chiếc neo giúp xã hội không trôi. Nghị quyết 80 cũng đặt trọng tâm vào hệ giá trị như nền tảng căn cốt để phát triển con người, vì con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của phát triển. Báo cáo khai mạc đã "kéo" yêu cầu đó vào đúng vị trí của chiến lược 2026-2030 và tầm nhìn 2045.

Thước đo cuối cùng của mọi chính sách là con người

Điều quan trọng là văn hóa trong Báo cáo không dừng lại ở khái niệm, mà được cụ thể hóa bằng những phẩm chất rất rõ: Yêu nước, tự cường, khát vọng vươn lên; nhân ái, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ luật. Đây là những từ khóa mang tính "định dạng con người Việt Nam" trong giai đoạn mới. Và đây cũng là điểm nối trực tiếp với tinh thần của Nghị quyết 80: Phục hưng và phát triển văn hóa không phải để tăng thêm những ngày lễ hay khẩu hiệu, mà để tạo ra một lớp công dân mới đủ tri thức, đủ bản lĩnh, đủ năng lực số, nhưng đồng thời giàu lòng tự trọng, trọng danh dự, biết đặt lợi ích chung lên trên lợi ích vụn vặt. Một quốc gia muốn phát triển bền vững phải có "vốn văn hóa" như vậy, bởi mọi thứ khác đều có thể

mua bằng tiền, còn niềm tin và kỷ luật xã hội thì không.

Đáng chú ý hơn nữa, Báo cáo đặt văn hóa trong một không gian mới và đây là điểm mà Nghị quyết 80 cũng đặc biệt quan tâm: Không gian mạng. Văn bản nêu yêu cầu xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh trong gia đình, nhà trường, cộng đồng và trên không gian mạng. Đó là một sự thừa nhận đầy tính thời đại. Môi trường sống của người Việt hôm nay đã mở rộng sang nền tảng số và văn hóa phải "đi theo" con người lên đó, chứ không thể đứng dưới đất mà chỉ đạo. Không gian mạng có thể là nơi bồi đắp tri thức, lan toả cái đẹp, thúc đẩy sáng tạo; nhưng cũng là nơi sản sinh tin giả, bạo lực ngôn từ, lối sống lệch chuẩn. Vì vậy, cùng với Nghị quyết 80, Báo cáo khai mạc cho thấy một tinh thần nhất quán: Xây dựng văn hóa thời đại mới là xây dựng môi trường, một hệ sinh thái giá trị, chuẩn mực và hành vi, ở đó gia đình và nhà trường không thể đơn độc, mà cần truyền thông, công nghệ, pháp luật và cộng đồng cùng tham gia.

Một tầng nghĩa rất sâu trong Báo cáo là việc đưa "văn hóa" vào quản trị quốc gia và kiểm soát quyền lực. Văn bản nhấn mạnh phải thiết kế cơ chế kiểm soát quyền lực để quyền lực "luôn trong khuôn khổ pháp luật, đạo đức, văn hóa, truyền thống dân tộc và niềm tin của nhân dân". Đây là một câu chữ có thể coi là then chốt cho giai đoạn mới, vì nó nói rằng, quyền lực không chỉ cần hàng rào pháp lý, mà cần hàng rào văn hóa, tức văn hóa quyền lực, văn hóa liêm chính, văn hóa biết xấu hổ khi dân còn khó khăn. Nghị quyết 80 đặt vấn đề văn hóa ở tầm trụ cột phát triển; Báo cáo khai mạc đặt vấn đề văn hóa ở tầm trụ cột của quản trị, nghĩa là văn hóa không chỉ "làm giàu tâm hồn", mà còn "làm sạch bộ máy", "làm mạnh kỷ cương", "làm bền niềm tin".

> *Nếu phải chọn một tín hiệu đáng chú ý nhất trong Báo cáo về các Văn kiện trình Đại hội XIV tại phiên khai mạc, thì đó không chỉ là mục tiêu tăng trưởng cao hay các đột phá về thể chế, nhân lực, hạ tầng, mà là cách "văn hóa" được nhắc 14 lần với một tinh thần khác hẳn: Văn hóa không còn là phần phụ, cũng không chỉ là "lĩnh vực tinh thần", mà được nhìn như một yếu tố cấu thành của năng lực quốc gia.*
>
> *Điều này càng có ý nghĩa khi đặt cạnh Nghị quyết 80 về phát triển văn hóa Việt Nam vừa mới được ban hành, một văn kiện chuyên đề mang tính cột mốc, đặt lại trật tự ưu tiên và yêu cầu thể chế hóa quan điểm "văn hóa là trụ cột phát triển"…*

khát vọng tăng trưởng, mà phải có khát vọng văn minh. Khi Nghị quyết 80 vừa ban hành đã xác lập một quyết tâm chính trị mạnh mẽ về phát triển văn hóa Việt Nam, thì Báo cáo khai mạc Đại hội XIV đặt quyết tâm ấy vào trung tâm mô hình phát triển, gắn chặt với thể chế, với quản trị, với kỷ luật thực thi, với an ninh và với niềm tin của nhân dân. Đó là một bước tiến đáng ghi nhận: Văn hóa được gọi tên không chỉ để tôn vinh, mà để "ra lệnh" cho hành động, hành động từ mỗi cán bộ,

Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh và các đại biểu dự Đại hội

Đại biểu khách quốc tế tham dự phiên khai mạc Đại hội

Từ đó, "văn hóa công vụ" được nêu ra như một yêu cầu hành động, gắn với phương châm của cả nhiệm kỳ: Nói ít, làm nhiều, làm đến cùng. Báo cáo đòi hỏi thực hiện văn hóa công vụ liêm chính, chuyên nghiệp, khoa học; lấy sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp làm thước đo. Ở đây, văn hóa không chỉ thuộc về đời sống cộng đồng, mà thấm vào từng quy trình giải quyết công việc, từng cái gật hay lắc ở cửa công quyền, từng quyết định hành chính có thể tạo thuận lợi hoặc làm khổ người dân. Nghị quyết 80 muốn văn hóa trở thành trụ cột; Báo cáo khai mạc xác định cơ chế để biến trụ cột ấy thành năng lực thực thi: Đưa văn hóa vào hệ thống tiêu chí đánh giá cán bộ, vào kỷ luật hành chính, vào dữ liệu phản hồi của nhân dân. Nói cách khác, văn hóa không chỉ là "khẩu hiệu mềm", mà phải trở thành "chỉ số cứng".

Văn hóa cũng được đặt trong bức tranh an ninh thời đại mới. Báo cáo nhắc tới "an ninh văn hóa tư tưởng" như một thành tố của an ninh quốc gia trong kỷ nguyên dữ liệu. Đây là điều rất đáng suy ngẫm. Một đất nước có thể có biên giới vững chắc, nhưng nếu niềm tin xã hội suy giảm, giá trị bị bào mòn, chuẩn mực bị đảo lộn, thì bên trong sẽ tự suy yếu. Bảo vệ văn hóa tư tưởng vì thế không chỉ là nhiệm vụ "tuyên truyền", mà là nhiệm vụ xây dựng sức đề kháng xã hội, củng cố bản lĩnh dân tộc, tăng "miễn dịch" trước xuyên tạc, kích động, chia rẽ. Đây là điểm mà Nghị quyết 80 và Báo cáo khai mạc cùng chung một tinh thần: Văn hóa vừa là xây, vừa là giữ; vừa là phát triển, vừa là bảo vệ nền tảng giá trị.

Điểm cuối cùng nhưng có lẽ quan trọng nhất: Văn hóa trong Báo cáo gắn chặt với mục tiêu hạnh phúc. Phát triển phải làm giàu đời sống vật chất và tinh thần; tăng trưởng phải đi cùng tiến bộ, công bằng; không ai bị bỏ lại phía sau; xã hội hướng tới văn minh, kỷ cương, an toàn. Trong logic đó, văn hóa chính là phần "làm người" của phát triển, là phần tạo ra phẩm chất của phồn vinh. Nghị quyết 80 nói văn hóa là trụ cột; Báo cáo khai mạc khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần và động lực nội sinh; cả hai gặp nhau ở một điểm: Thước đo cuối cùng của mọi chính sách là con người, đời sống, niềm tin và hạnh phúc của nhân dân.

Và vì thế, 14 lần từ "văn hóa" trong Báo cáo khai mạc có thể hiểu như 14 lần nhắc chúng ta rằng, đất nước bước vào kỷ nguyên mới không thể chỉ dựa vào tốc độ, mà phải dựa vào chiều sâu; không thể chỉ dựa vào hạ tầng cứng, mà phải có hạ tầng mềm; không thể chỉ dựa vào luật và công nghệ, mà phải có hệ giá trị và chuẩn mực; không thể chỉ có đảng viên đến mỗi cơ quan, địa phương; hành động từ chính sách công đến thực tiễn đời sống.

Nói cho cùng, điều quan trọng nhất không phải là văn hóa được nhắc 14 lần, mà là sau Đại hội, văn hóa sẽ "xuất hiện" bao nhiêu lần trong đời sống thật: Trong trường học, bệnh viện, công sở, doanh nghiệp; trong cách người ta đối xử với nhau ngoài đường và trên mạng; trong cách quyền lực tự ràng buộc mình; trong cách bộ máy phục vụ nhân dân. Khi đó, Nghị quyết 80 sẽ không chỉ là một văn kiện, Báo cáo khai mạc sẽ không chỉ là một diễn văn, mà sẽ trở thành một cuộc chuyển hóa: Chuyển hóa từ lời nói thành hành động, từ định hướng thành kết quả, từ khát vọng thành hiện thực để Việt Nam vươn mình không chỉ bằng sức mạnh kinh tế, mà bằng phẩm chất văn hóa của một dân tộc văn hiến, kiên cường, nhân văn và sáng tạo. ■

Sắc Xuân hòa cùng nghĩa tình quân dân

● **Bài, ảnh: BÁ KIÊN**

Hòa cùng sắc xuân lan tỏa khắp thành phố mang tên Bác, "Xuân Chiến sĩ 2026" đã kết nối tình quân dân thắm thiết, gửi gắm trọn vẹn sự quan tâm của hậu phương đến các đơn vị trực chiến thông qua chuỗi hoạt động nghĩa tình.

Chương trình không chỉ tô thắm nét đẹp quân dân mà còn thể hiện quyết tâm của tuổi trẻ hướng về Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Sắc xuân trên những thao trường

Những ngày này, khắp các đơn vị lực lượng vũ trang trên địa bàn TP.HCM đều bừng lên sức sống mới nhờ sự quan tâm, chăm lo chu đáo từ cấp ủy và chính quyền thành phố. Từ những đơn vị chủ lực như Lữ đoàn 125, Lữ đoàn Phòng không 77 cho đến các trạm biên phòng nơi xã đảo, không gian quân ngũ trở nên dịu dàng trong sắc mai vàng cùng cờ hoa rực rỡ. Mỗi nhành hoa, mỗi tấm băng rôn khẩu hiệu không chỉ làm thay đổi diện mạo doanh trại mà còn mang theo hơi ấm hậu phương sưởi ấm lòng người chiến sĩ đang thực hiện nhiệm vụ.

Tiếp nối mạch cảm xúc ấy, chuỗi hoạt động của chương trình "Xuân Chiến sĩ" đã tạo nên sự gắn kết thắt chặt tình quân dân "như cá với nước". Rộn ràng nhất phải kể đến hội thi gói bánh chưng, bánh tét, nơi các bạn đoàn viên thanh niên cùng bộ đội tỉ mỉ vo gạo, rửa lá, gửi gắm niềm vui xuân vào từng nếp bánh xanh. Không khí càng thêm náo nức với các khu vực thi tài báo tường, giao lưu văn nghệ hay các trò chơi dân gian như kéo co, nhảy bao bố… Bên cạnh các hoạt động sôi nổi, chương trình còn mang tính nhân văn sâu sắc qua việc tổ chức dâng hương tri ân các anh hùng liệt sĩ và thăm hỏi, tặng quà những chiến sĩ có hoàn cảnh khó khăn. Những việc làm thiết thực này chính là nguồn động viên lớn lao, giúp các anh vững tay súng bảo vệ bình yên cho thành phố trong những ngày cao điểm.

Đánh giá về ý nghĩa của hành trình này, đại tá Lương Khắc Quang, Bí thư Đảng ủy, Chính ủy Lữ đoàn Phòng không 77 (Quân khu 7) khẳng định chương trình chính là "liều thuốc" tinh thần vô giá cho bộ đội. Sự đồng hành của các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn TP.HCM và các đơn vị kết nghĩa đã thổi một luồng sinh khí tươi trẻ vào đơn vị. Theo đại tá Quang, đây không đơn thuần là sân chơi giải trí mà còn là lớp học thực tế về truyền thống, giúp những người lính trẻ thêm vững tâm bảo vệ an toàn tuyệt đối cho ngày hội lớn của Đảng và Tết cổ truyền dân tộc.

Cụ thể hóa tinh thần ấy, ở khu vực thi làm báo tường tại đơn vị, bầu không khí trở nên hăng say với những bài thơ ca ngợi Đảng quang vinh, hình tượng Bộ đội Cụ Hồ và Bác Hồ kính yêu. Mỗi nét vẽ, câu chữ đều chứa đựng khát vọng của tuổi trẻ, gửi gắm niềm tin sắt son vào tương lai đất nước dưới sự chèo lái của Đảng. Trung sĩ Hoàng Xuân Lập Phúc (Lữ đoàn 77) bồi hồi chia sẻ: "Được cùng các bạn sinh viên sáng tạo báo tường, tôi thấy mình trưởng thành hơn và hiểu sâu sắc giá trị của hai chữ cống hiến". Sức nóng của mùa xuân chiến sĩ không chỉ dừng lại ở một đơn vị mà lan tỏa rộng khắp đến Sư đoàn Không quân 367, Trung đoàn Gia Định hay Trung đoàn Pháo phòng không 71… Những mâm ngũ quả đủ đầy, những giỏ quà Tết chỉn chu là lời khẳng định cho quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ cao nhất.

Đặc biệt tại Lữ đoàn 125 Hải quân, hơi thở mùa Xuân còn hòa quyện với niềm tự hào về huyền thoại "Đoàn tàu Không số".

Cụm thi đua số 8 Thành đoàn TP.HCM tổ chức Ngày cao điểm "Xuân chiến sĩ" tại Lữ đoàn 125 Hải quân

Cán bộ, chiến sĩ Đại đội Thông tin (Lữ đoàn 77) cùng sinh viên Đại học Công nghiệp TP.HCM tỉ mỉ gói bánh chưng trong chương trình "Xuân chiến sĩ" 2026

Thông qua các hoạt động dâng hương và thăm nhà truyền thống, thế hệ trẻ không chỉ hiểu hơn về chủ quyền biển đảo thiêng liêng mà còn cảm nhận rõ sợi dây kết nối bền chặt, thủy chung giữa hậu phương và những người lính nơi đầu sóng ngọn gió.

Hành trình kết nối những trái tim trẻ

Tâm điểm lay động lòng người nhất trong hành trình "Xuân Chiến sĩ" chính là không gian gói bánh chưng, bánh tét, nơi lưu giữ linh hồn của ngày Tết dân tộc. Giữa sân bãi dã chiến ấm cúng, mùi lá dong xanh gặp hơi lửa ấm, quyện cùng hương nếp cái hoa vàng tỏa lan ngào ngạt. Tại đây, ranh giới giữa màu áo lính và sắc áo vàng quen thuộc của "Xuân tình nguyện" dường như xóa nhòa, họ cùng nhau tỉ mỉ từng nếp gấp lá, cùng siết chặt những vòng lạt mềm để tạo nên những chiếc bánh vuông vức, đầy đặn.

Thượng úy Nguyễn Xuân Dũng, Lữ đoàn Phòng không 77 (Quân khu 7), người đã có một thập kỷ gắn bó với thao trường, tâm sự đầy xúc động: "Việc cùng nhau nhóm lửa, luộc bánh không đơn thuần là chuẩn bị món ăn truyền thống, mà đó là khoảnh khắc để anh em quây quần, trút bỏ những mệt nhọc sau giờ huấn luyện để sẻ chia chuyện đời, chuyện nghề". Đó chính là hơi ấm gia đình giữa lòng đơn vị, một điểm tựa tinh thần vững chãi giúp người lính trực chiến thêm ấm lòng khi mùa Xuân sang. Tình đồng chí hòa quyện cùng tình quân dân, tạo nên sức mạnh nội sinh giúp họ vượt qua mọi gian khổ trên thao trường đầy nắng và gió.

Vượt ra khỏi doanh trại, hơi thở của chương trình còn vươn xa đến tận những nẻo đường biên giới và xã đảo. Tại xã đảo Thạnh An, chương trình "Xuân Biên phòng - Ấm lòng dân bản" đã thực sự mang Tết đến sớm với những người lính và ngư dân nơi đây. Những phần quà nghĩa tình, những gian hàng ẩm thực "0 đồng" và tiếng cười trẻ thơ trong các trò chơi dân gian đã làm bừng sáng cả một vùng cửa biển. Đặc biệt, hình ảnh những lá cờ Tổ quốc thắm đỏ được trao tận tay ngư dân vươn khơi bám biển không chỉ là sự hỗ trợ vật chất, mà còn là lời khẳng định đanh thép về chủ quyền, thắt chặt mối quan hệ máu thịt giữa quân và dân nơi đầu sóng ngọn gió.

Bạn Đào Thái Bình An, sinh viên tham gia chiến dịch, đã không giấu được sự ngưỡng mộ: "Được trực tiếp trải nghiệm cuộc sống kỷ luật và chứng kiến sự hy sinh thầm lặng của các anh, em mới thấu hiểu rằng hòa bình và bình yên không phải là điều hiển nhiên. Mỗi nụ cười đêm giao thừa của người dân thành phố đều có dấu chân canh gác thầm lặng của các anh". Sự thấu cảm sâu sắc ấy chính là thành công lớn nhất của "Xuân Chiến sĩ", nơi giáo dục lòng yêu nước và trách nhiệm cho thế hệ trẻ bằng những trải nghiệm thực tế đầy nhân văn.

Cuộc hành trình khép lại bằng những đêm giao lưu nghệ thuật rực lửa dưới ánh đuốc bập bùng. Những khúc ca ca ngợi Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại và tình yêu quê hương được cất lên bằng chất giọng mộc mạc nhưng đầy nội lực của cả chiến sĩ và sinh viên. Sự quan tâm sát sao của Thành đoàn TP.HCM và chỉ huy các đơn vị qua những món quà, những lời thăm hỏi kịp thời đã tiếp thêm ý chí cho những người lính trẻ. Xuân Bính Ngọ 2026 không chỉ là một mùa Tết thông thường, mà là mùa của niềm tin, nơi nghĩa tình quân dân được vun đắp, trở thành nền tảng thép bảo vệ vững chắc bầu trời, biển đảo Tổ quốc, hướng tới một kỳ Đại hội Đảng XIV rực rỡ thắng lợi. ■

Bảo tàng Lịch sử TP Huế có... trụ sở mới

Sau khi dời khỏi di tích Quốc Tử Giám bên trong Kinh thành Huế đến "đóng tạm" tại số 268 Điện Biên Phủ, Bảo tàng Lịch sử TP Huế vừa được bàn giao khuôn viên khu đất 24 Tố Hữu, nơi từng là trụ sở của UBND TP Huế cũ (thuộc tỉnh Thừa Thiên Huế).

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Trụ sở UBND TP Huế được chuyển giao cho Bảo tàng Lịch sử TP Huế

Khuôn viên khu đất 24 Tố Hữu tại phường Vỹ Dạ có diện tích gần 20.000m^2, cùng các công trình từng phục vụ công tác hành chính của UBND TP Huế cũ (trước thời điểm ngày 1.1.2025). Theo quyết định số 3835/QĐ-UBND ngày 16.12.2025 của UBND TP Huế, điều chuyển tài sản công là khu nhà, đất số 24 đường Tố Hữu từ UBND phường Vỹ Dạ sang cho Bảo tàng Lịch sử TP Huế quản lý, làm cơ sở hoạt động sự nghiệp.

Đến thời điểm hiện tại, Bảo tàng Lịch sử TP Huế có hơn 33.000 tài liệu, hiện vật với các chất liệu như kim loại, sành sứ, gốm, mộc, vải, giấy, đá, da, nhựa, bông, sợi, phim, ảnh tư liệu... Trong đó, có ba hiện vật được xếp hạng Bảo vật quốc gia, gồm: Bộ chóp tháp Linh Thái (thế kỷ XII-XIII); Bệ thờ Vân Trạch Hòa (thế kỷ IX-X). Hệ thống hiện vật tư liệu tại bảo tàng có giá trị quan trọng đối với lịch sử văn hóa của địa phương, được tích lũy qua các thời kỳ chuyển giao và trong quá trình phát triển của Bảo tàng. Sau hơn 40 năm "ở nhờ" tại khuôn viên di tích Quốc Tử Giám triều Nguyễn bên trong Kinh thành Huế, cuối năm 2024, Bảo tàng Lịch sử TP Huế đã di dời về trụ sở tại số 268 Điện Biên Phủ (từng là doanh trại của Tiểu đoàn 19, Bộ đội biên phòng tỉnh Thừa Thiên Huế). Tại đây, do điều kiện không gian trưng bày hạn chế nên gần như các hiện vật được cất kho, chỉ triển khai một số hoạt động chuyên đề và trưng bày hiện vật lớn ngoài trời.

Một số hiện vật cỡ lớn được trưng bày ngoài trời của Bảo tàng Lịch sử TP Huế

Mới đây, khi có quyết định chuyển giao khu nhà đất tại số 24 Tố Hữu, Bảo tàng Lịch sử TP Huế đã lên kế hoạch thiết lập các khu vực chức năng phù hợp như: Khu trưng bày ngoài trời phục vụ cho trưng bày các hiện vật có kích thước lớn như xe tăng, xác máy bay, pháo…; khu trưng bày trong nhà với các chủ đề về lịch sử tự nhiên, quá trình hình thành đô thị Huế, các giai đoạn kháng chiến của quân và dân TP Huế…; khu vực trải nghiệm - dịch vụ; kho lưu trữ; không gian làm việc chuyên môn.

Theo định hướng của UBND TP Huế, khuôn viên nhà đất 24 Tố Hữu khá rộng nên ngoài việc chuyển giao làm cơ sở hoạt động sự nghiệp của Bảo tàng Lịch sử thì cũng sẽ bố trí một phần (ở phía cổng sau từ đường Lê Viết Lượng) cho Thư viện Tổng hợp TP Huế từ đường Lê Quý Đôn chuyển về. Hai thiết chế này sẽ kết nối với quảng trường văn hóa và Nhà thi đấu thể thao đang được đầu tư xây dựng, qua đó mở ra chuỗi không gian văn hóa và điểm đến phục vụ nhân dân và du khách. Ông Nguyễn Đức Lộc, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử TP Huế cho biết, khuôn viên trụ sở mới ở 24 Tố Hữu có diện tích và hệ thống cơ sở vật chất tốt, phù hợp để thiết kế các không gian trưng bày của bảo tàng. Hệ thống kho cơ sở cũng đảm bảo an toàn cho tài liệu, hiện vật. Tuy nhiên, để công tác tổ chức trưng bày phát huy tính lịch sử và khoa học cũng phải cải tạo không gian nội, ngoại thất của tòa nhà. Cùng với đó hiện bảo tàng đang lên kế hoạch đóng gói hơn 33.000 hiện vật, tài liệu để vận chuyển đảm bảo an toàn.

Bảo tàng Lịch sử TP Huế đang rà soát, cập nhật toàn bộ phương án đã xây dựng trước đây, bổ sung các giải pháp nhằm bảo đảm an toàn tối đa cho tài liệu, hiện vật. Trọng tâm là nhóm hiện vật có niên đại lâu năm, kết cấu yếu, dễ bị tác động và công tác bảo quản, đóng gói hai Bảo vật quốc gia của văn hóa Chăm pa. Đối với các hiện vật có kích thước lớn như xe tăng, máy bay, bảo tàng sẽ đề xuất cơ quan có thẩm quyền cho phép đơn vị chuyên môn đặc thù xây dựng phương án bảo quản trước khi di chuyển về cơ sở mới tại đường Tố Hữu, do các hiện vật này đã xuống cấp và bị hư hại sau thời gian tháo rời.

Song song đó, bảo tàng dự kiến đầu tư hệ thống bục nâng, mái che và triển khai nghiên cứu, xây dựng đề cương trưng bày phù hợp với vai trò thiết chế văn hóa của TP Huế. ■

Phê duyệt quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Chi Lăng

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính vừa ký Quyết định số 136/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Chi Lăng (Lạng Sơn).

Phạm vi nghiên cứu lập quy hoạch có tổng diện tích là 2.428,83 ha, bao gồm: Khu di tích lịch sử Chi Lăng gồm 24 điểm di tích quốc gia đặc biệt, diện tích 284,23 ha và 22 điểm di tích quốc gia, diện tích 150,41 ha; Đền thờ Chi Lăng, diện tích 100 ha và vùng không gian cảnh quan kết nối các khu vực nghiên cứu lập quy hoạch, diện tích 1.894,2 ha... Mục tiêu lập quy hoạch di tích nhằm nhận diện đầy đủ giá trị của quần thể các di tích thành phần thuộc di tích quốc gia đặc biệt Chi Lăng; giải quyết các vấn đề bất cập về dân cư, phát triển du lịch, hạ tầng kỹ thuật; hoàn thiện hệ thống hồ sơ, dữ liệu làm cơ sở chuyển đổi số và tự động hóa trong quản lý; xác định chức năng, chỉ tiêu sử dụng đất cho khu vực di tích, khu dân cư, khu vực bảo vệ môi trường sinh thái.

Bảo tồn và phát huy các giá trị nổi bật của di tích, trở thành địa điểm giáo dục truyền thống yêu nước, nâng cao lòng tự hào dân tộc cho các thế hệ người Việt Nam, là quần thể du lịch văn hóa, lịch sử hấp dẫn gắn với đặc trưng của vùng đất Chi Lăng, trọng điểm du lịch của tỉnh Lạng Sơn; góp phần tạo động lực phát triển kinh tế, xã hội của khu vực, nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân địa phương; đồng thời bảo tồn các giá trị di sản văn hóa phi vật thể và bản sắc văn hóa của cộng đồng các dân tộc trong khu vực di tích và phụ cận. Kết nối các di tích trong khu vực nghiên cứu lập quy hoạch nhằm khơi gợi hình ảnh không gian trận địa Chi Lăng lịch sử; tạo mối liên kết với các di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh khác của tỉnh Lạng Sơn, hình thành chuỗi sản phẩm du lịch phong phú, hấp dẫn cũng như các mô hình du lịch phù hợp, góp phần phát triển kinh tế, xã hội và du lịch của tỉnh...

Ảnh: B.LÂM

Nội dung của quy hoạch di tích gồm: Quy hoạch phân vùng chức năng; định hướng điều chỉnh, mở rộng hoặc thu hẹp khu vực bảo vệ di tích; phương án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; quy hoạch tổ chức không gian bảo tồn, tôn tạo, phát huy giá trị di tích; định hướng phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch; quy hoạch hạ tầng kỹ thuật... Theo định hướng phát huy giá trị di tích gắn với phát triển du lịch, thị trường khách du lịch đến với di tích gồm khách du lịch quốc tế và khách du lịch nội địa; trong đó khách nội địa là thị trường trọng điểm. Đầu tư xây dựng di tích trở thành điểm du lịch có tính chất trung tâm, động lực phát triển của xã Chi Lăng, tỉnh Lạng Sơn kết nối với các khu, điểm du lịch trong tỉnh, vùng và quốc tế...

L.SƠN

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

NGHỊ ĐỊNH 350/2025/NĐ-CP KHUYẾN KHÍCH PHÁT TRIỂN VĂN HỌC:

"Ngọn đuốc" tiếp lửa cho người cầm bút

● **THẢO NGUYÊN (thực hiện)**

Nghị định số 350/2025/NĐ-CP của Chính phủ quy định về khuyến khích phát triển văn học sẽ chính thức có hiệu lực từ ngày 15.2.2026. Đây không chỉ là bước hoàn thiện quan trọng về thể chế, mà còn thể hiện sự thay đổi căn bản trong tư duy phát triển: Văn học được nhìn nhận như một thành tố cốt lõi của sức mạnh văn hóa, cần được kiến tạo môi trường, cơ chế và nguồn lực để phát triển bền vững.

Nhà văn Niê Thanh Mai

Xung quanh ý nghĩa của Nghị định mang tính bước ngoặt này - cũng như những tác động dự kiến đối với đời sống văn học và đội ngũ sáng tác, *Văn Hóa* đã có cuộc trò chuyện với nhà văn Niê Thanh Mai, Phó Chủ tịch Hội Văn học nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam, Hội viên Hội Nhà văn Việt Nam, Chủ tịch Hội Văn học nghệ thuật tỉnh Đắk Lắk.

● **P.V**: *Thưa bà, Nghị định 350 về khuyến khích phát triển văn học lần đầu tiên được ban hành mang đến cho bà - một người cầm bút - những suy nghĩ gì?*

- **Nhà văn Niê Thanh Mai**: Điều đầu tiên tôi cảm nhận được khi tiếp cận Nghị định 350 (sau đây gọi tắt là Nghị định) là một sự trăn trở rất lớn, không chỉ với tư cách người làm công tác văn học nghệ thuật mà trước hết là với tư cách một người cầm bút. Tôi tự hỏi bản thân mình, và cũng đặt câu hỏi với các đồng nghiệp: Trong 5 năm, 10 năm qua, thậm chí là 20 năm qua, chúng ta đã thực sự làm được gì cho văn học, cho chính con đường sáng tác của mình?

Thực tế phải nhìn nhận rằng, khoảng 20 năm gần đây, chúng ta chưa có nhiều tác phẩm đỉnh cao, thiếu những sáng tác dài hơi, phần lớn vẫn mang tính manh mún, dấu ấn cá nhân rất rõ. Khi đặt tác phẩm của thế hệ hôm nay bên cạnh sáng tác của lớp nhà văn gạo cội, có một khoảng cách khiến người làm nghề không thể không suy nghĩ. Và tôi cho rằng, không ít nhà văn, người cầm bút đã và đang đau đáu với câu hỏi lớn: Tại sao ngày hôm nay chúng ta không có tác phẩm đỉnh cao?

● *Từ góc độ người đứng đầu một Hội văn học nghệ thuật địa phương, bà nhìn nhận trách nhiệm của mình ra sao để Nghị định đi vào cuộc sống?*

- Với cương vị là người lãnh đạo hội ở địa phương, tôi cho rằng Nghị định buộc chúng tôi phải thay đổi cách nghĩ, cách làm. Không thể chỉ dừng ở việc tạo điều kiện để văn nghệ sĩ có thời gian, kinh phí hay không gian sáng tác, mà quan trọng hơn là phải giúp người viết nhìn lại phương pháp nghiên cứu, cách đặt vấn đề và ý thức rõ hơn về chức năng của văn học.

Văn học nghệ thuật, đặc biệt là tác phẩm văn học, không đơn thuần là tiếng nói cá nhân của người cầm bút, mà phải có khả năng hữu ích cho một thế hệ, một lĩnh vực hay một vùng đất cụ thể. Đó mới là giá trị và chức năng sâu xa của văn học.

● *Theo bà, đâu là những yêu cầu cấp thiết đặt ra cho văn học hiện nay, nhất là với những mảng đề tài như thiếu nhi, phụ nữ hay các nhóm xã hội đặc thù?*

- Tôi thấy hiện nay khi viết cho thiếu nhi, phụ nữ hay cho những tầng lớp xã hội khác, đôi khi người lớn chúng ta viết trong trạng thái "gồng mình". Chúng ta thiếu thời gian để đi sâu để thấu hiểu thực sự đối tượng mà mình hướng đến. Chính vì vậy, Nghị định đòi hỏi phải có một chiến lược dài hơi, từ đào tạo, bồi dưỡng đến môi trường sáng tác. Song song với đó, cần đặt ra những mục tiêu rõ ràng và mở ra nhiều cơ hội để người viết phát huy tốt nhất năng lực của mình, thông qua các cuộc thi, trại sáng tác, liên hoan hay những hoạt động trao đổi chuyên môn thực chất. Hoạt động chuyên môn đối với văn học cần được tổ chức nhiều hơn, bài bản hơn...

● *Bà đã nhiều lần nhấn mạnh vai trò của văn học dân gian trong phát triển văn học địa phương, điều này được thể hiện như thế nào tại Đắk Lắk?*

- Theo tôi, văn học ở một vùng đất có phát triển được hay không phụ thuộc rất nhiều vào nền tảng văn học, văn nghệ dân gian của chính địa phương đó. Khi người viết có kiến thức và sự am hiểu về văn hóa dân gian, họ sẽ có một nền tảng tốt để sáng tác những tác phẩm có chiều sâu.

Chúng tôi nhìn thẳng vào sự thật rằng, sự phát triển của văn học nghệ thuật của Đắk Lắk nói riêng, vùng Tây Nguyên nói chung vẫn còn chưa mạnh. Chưa có tác phẩm xuất sắc, chưa có tác giả nổi bật. Tiếng nói về văn hóa và vùng đất Tây Nguyên chưa thu hút các văn nghệ sĩ dốc hết tâm sức để làm bật lên nét đẹp ấy trên diễn đàn văn học nước nhà. Tuy nhiên, tại Đắk Lắk, chúng tôi đang cố gắng đưa các hoạt động văn nghệ dân gian vào đời sống văn học nghệ thuật, đặc biệt là trong lĩnh vực văn học. Chính sự kết nối này mới tạo hy vọng về những tác phẩm gắn với vùng đất, mang bản sắc riêng, đồng thời phản ánh được hơi thở của thời đại.

● *Vì sao bà ví Nghị định này như một "ngọn đuốc" và bà kỳ vọng gì vào những tác động dài hạn của Nghị định đối với đời sống văn học?*

- Tôi cho rằng Nghị định này thực sự là một ngọn đuốc - ngọn đuốc để tất cả những người cầm bút chúng tôi cùng hướng về. Nó vừa là ánh sáng định hướng, vừa là ngọn lửa ấm, và hơn hết là niềm tin.

Trước đây, nhiều người cầm bút viết chủ yếu bằng đam mê và tài năng, nhưng động lực đôi khi chưa đủ mạnh. Khi có Nghị định, có các chương trình phát triển văn học, có sân chơi và không gian rộng mở hơn, người viết sẽ có thêm động lực để bày tỏ và khẳng định tài năng của mình. Những tác phẩm văn học có giá trị, khi được hỗ trợ và kết nối tốt, hoàn toàn có thể phát triển thành phim, thành kịch bản sân khấu, tạo nên một chuỗi giá trị sáng tạo. Điều này giúp người cầm bút nhìn thấy con đường phát triển lâu dài của tác phẩm và của chính mình.

Bên cạnh đó, Nghị định cũng mở ra cơ hội để Trung ương và các địa phương có những cơ chế hỗ trợ cụ thể hơn: Từ cấp kinh phí, tổ chức các cuộc thi, trại sáng tác đến xây dựng sân chơi chuyên nghiệp. Tôi tin rằng, với những điều kiện đó, văn học sẽ có thêm động lực, thêm sức sống và người cầm bút sẽ gắn bó bền bỉ hơn với nghề.

● *Nghị định về khuyến khích phát triển văn học đã xác định rõ những nhóm đề tài cần được ưu tiên, trong đó có văn hóa các dân tộc thiểu số, người yếu thế, thanh thiếu niên và nhi đồng... Trong các tác phẩm của bà, có thể thấy xuyên suốt một nỗi đau đáu với bản sắc văn hóa các dân tộc thiểu số Tây Nguyên. Bà có cho rằng Nghị định sẽ tạo thêm động lực và điều kiện để những mạch sáng tác như vậy được tiếp tục nuôi dưỡng và lan tỏa sâu rộng hơn? Đồng thời, trước quan niệm cho rằng Niê Thanh Mai viết để "trả nợ" buôn làng, bà nhìn nhận cách gọi này như thế nào?*

- Thực ra, điều đó không chỉ có ở riêng tôi, mà là cảm xúc chung của tất cả những ai từng sống và gắn bó với Tây Nguyên. Không biết có phải vì hình ảnh những người đàn ông trung niên da ngăm, nụ cười thuần hậu rất giống cha tôi, hay vì những ký ức không thể phai mờ về quê hương, mà mỗi khi đặt bút viết, tôi lại nghĩ đến vùng đất này.

Tôi có một tham vọng rất lớn, dù nghe có vẻ giản dị: Đó là bất cứ ai đọc truyện của tôi cũng đều muốn đến với Tây Nguyên, để nhìn, để cảm, để hiểu và để yêu mảnh đất này như tôi đã và đang yêu.

Có một bài báo từng viết rằng tôi sáng tác để "trả nợ" buôn làng. Thực ra, tôi không thích cụm từ đó. "Trả nợ" thường gợi đến nghĩa vụ, đến sự miễn cưỡng khi buộc phải làm. Còn với tôi, việc viết xuất phát từ tình yêu tha thiết với quê hương, với vùng đất nơi tôi sinh ra và lớn lên. Đó là sự tự nguyện, là niềm hạnh phúc khi được tắm mình trong những điều đẹp đẽ, rất đỗi bình dị của Tây Nguyên.

Sau một quãng thời gian rất dài bị cuốn vào những bộn bề công việc, lo toan cho cuộc sống và gia đình, tôi đã không thể viết một cách trọn vẹn. Bây giờ, dù những vất vả, sóng gió của đời sống vẫn còn đó, tôi tìm được cho mình một điểm tựa tinh thần rất lớn - đó là được tiếp tục viết, được trải lòng mình trên trang giấy. Với tôi, hạnh phúc đôi khi chỉ đơn giản như thế mà thôi.

● *Xin cảm ơn nhà văn Niê Thanh Mai!*

Văn học sẽ có thêm động lực, thêm sức sống và người cầm bút sẽ gắn bó bền bỉ hơn với nghề

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

PHIM TẾT BÍNH NGỌ 2026:

Cuộc đua phòng vé và bước ngoặt tư duy

● **BÁ TRƯỜNG**

Mùa phim Tết 2026 đang chứng kiến cuộc đổ bộ chưa từng có của loạt dự án điện ảnh Việt, nơi những tên tuổi quen thuộc của phòng vé trở lại với tham vọng làm mới chính mình. Sau một năm bùng nổ doanh thu nhưng nhiều tranh cãi, điện ảnh Tết đang rẽ sang hướng đi có chiều sâu hơn, rời xa tiếng cười dễ dãi để chạm vào những lát cắt gia đình, tình thân và hành trình trở về.

Trường Giang đảm nhận cả ba vai trò quan trọng trong "Nhà ba tôi một phòng"

Giữa nhịp sống hiện đại đầy áp lực, mùa phim Tết Bính Ngọ không chỉ là cuộc đua doanh thu mà còn là lời mời khán giả hãy lắng lại để tìm thấy "ngôi nhà" tinh thần của mình trên màn ảnh rộng.

Cuộc đổ bộ của những "ông vua phòng vé"

Tâm điểm của đường đua phim Tết 2026 chính là cuộc chạm trán trực diện giữa "bộ tứ" tên tuổi: Trấn Thành, Trường Giang, Lê Thanh Sơn và Minh Beta. Sự cộng hưởng hiếm có này đã "đốt nóng" phòng vé, đồng thời đánh dấu một bước chuyển quan trọng trong tư duy làm phim.

Trường Giang mở màn cuộc đua bằng dự án *Nhà ba tôi một phòng*, tác phẩm cho thấy sự "lột xác" rõ nét của nam nghệ sĩ khi đảm nhận cả ba vai trò: Đạo diễn, nhà sản xuất và diễn viên chính. Thoát khỏi hình ảnh hài hước quen thuộc, Trường Giang hóa thân thành người cha miền Trung lam lũ, nuôi con bằng nghề làm mắm truyền thống. Bối cảnh căn hộ chung cư cũ kỹ, chật hẹp chỉ có một phòng - nơi dung chứa giấc mơ thời trang của cô con gái và sự tần tảo, nhẫn nại của người cha - trở thành minh chứng sinh động cho xu hướng đưa những điều mộc mạc nhất của đời sống lên màn ảnh rộng. Điểm nhấn của bộ phim nằm ở thông điệp về sự tử tế và lòng tự trọng, được gói gọn trong câu nói ám ảnh: "Uy tín mà mất rồi thì kiếm đâu ra", hứa hẹn sẽ lấy đi không ít nước mắt của khán giả.

Đối trọng đáng gờm của Trường Giang là Trấn Thành với dự án *Thỏ ơi!* Sau một năm gây nhiều tranh cãi về chất lượng với *Bộ tứ báo thủ,* dù vẫn đạt doanh thu ấn tượng 329 tỉ đồng, Trấn Thành dường như đang nỗ lực tìm lại vị thế bằng một màu sắc mới. Thay vì khai thác không gian xóm giềng bình dân quen thuộc, nam đạo diễn đặt câu chuyện trong nhịp sống hiện đại với dàn diễn viên trẻ trung như Lyly, Pháp Kiều, BB Trần, Gil Lê… Sự thay đổi này cho thấy quyết tâm làm mới bản thân, đưa đề tài gia đình trở nên thời thượng và gần gũi hơn với thế hệ Gen Z.

Ở một hướng tiếp cận khác, sự kết hợp giữa đạo diễn Lê Thanh Sơn và bộ đôi "triệu đô" Tuấn Trần - Phương Anh Đào trong *Báu vật trời cho* cũng tạo nên sức hút đáng chú ý. Lấy bối cảnh làng chài Yên Hòa yên bình, bộ phim không đặt nặng yếu tố gây cười mà tập trung khắc họa hành trình chữa lành những tổn thương sâu kín của một người mẹ đơn thân. Thất bại của *Móng vuốt* (chỉ đạt 3,8 tỉ đồng vào năm 2024) dường như đã trở thành bài học đắt giá, thôi thúc Lê Thanh Sơn quay về với thế mạnh kể chuyện tâm lý - mảnh đất từng giúp anh và biên kịch Trần Khánh Hoàng tạo nên hiện tượng *Em chưa 18.* Chính sự lắng đọng, cùng chiều sâu trong cách khai thác nỗi đau để tìm ra hy vọng, đã khiến *Báu vật trời cho* trở thành một "ẩn số" đáng chờ đợi, hứa hẹn cú lội ngược dòng ngoạn mục của Lê Thanh Sơn tại phòng vé năm nay.

Mùa phim Tết 2026 còn được làm giàu bởi sắc màu văn hóa bản địa thông qua dự án *Mùi phở* của đạo diễn Minh Beta. Tác phẩm mượn hình ảnh "quốc hồn quốc túy" để kể câu chuyện về sự kế thừa và những rạn nứt âm ỉ trong một gia đình có truyền thống nấu phở lâu đời. Điểm tựa quan trọng của bộ phim là sự góp mặt lần đầu tiên của NSƯT Xuân Hinh trên màn ảnh rộng - một "quân bài" chiến lược có sức hút lớn với khán giả cả hai miền. Sự hòa quyện giữa lối diễn xuất của "vua hài đất Bắc" cùng dàn diễn viên thực lực như Thu Trang, Thanh Thanh Hiền, Quốc Tuấn, Hà Hương đã tạo nên một phổ cảm xúc đa tầng, từ những mảng miếng hài duyên dáng đến những khoảnh khắc lắng đọng về đạo nghĩa gia đình.

Tất cả những tác phẩm này, dù bắt đầu từ gian bếp chật hẹp hay trải dài trên những cung đường xa xôi, đều cùng nhau tạo nên một bức tranh đa sắc về điện ảnh Việt mùa Tết Bính Ngọ. Ở đó, "nhà" không còn là một địa điểm địa lý hay khái niệm cố định, mà trở thành hành trình trở về của cảm xúc - nơi mỗi khán giả có thể soi chiếu và tìm thấy một phần câu chuyện của chính mình sau những giông bão của một năm dài.

Phép thử cho bản lĩnh nhà làm phim

Từ lâu, thị trường phim Tết luôn được xem là "mảnh đất màu mỡ" nhất của điện ảnh Việt, song cũng chính là nơi hình thành "bộ lọc" khắc nghiệt nhất. Những dự án chỉ dựa vào hào quang ngôi sao mà thiếu đi cốt lõi nội dung sẽ nhanh chóng bị đào thải trước sự cạnh tranh gay gắt của các đối thủ cùng ra rạp đúng mùng 1 Tết. Đáng chú ý, khán giả mộ điệu ngày càng tỉnh táo và khắt khe hơn. Họ không còn dễ dàng chấp nhận những kịch bản hời hợt hay các miếng hài hình thể lỗi thời. Sự thất bại của một số dự án lớn trong năm cũ là minh chứng rõ ràng rằng, chỉ khi tôn trọng khán giả bằng một câu chuyện chân thật, giàu chiều sâu, phim Việt mới có thể tạo dựng lợi thế bền vững. Bởi vậy, cuộc đua năm nay không đơn thuần là cuộc chạy đua về suất chiếu hay doanh thu, mà thực chất là cuộc cạnh tranh về tư duy điện ảnh.

Xét về "màu sắc" đề tài, phim Tết 2026 tiếp tục lựa chọn gia đình như một hướng đi chủ đạo - "an toàn nhưng không dễ". An toàn bởi đây là đề tài dễ chạm tới số đông trong khoảnh khắc đoàn viên, nhưng không dễ bởi khán giả đòi hỏi những câu chuyện phải đủ mới, tránh sa vào lối mòn bi lụy. Những nhà làm phim như Trường Giang hay Trấn Thành đang đứng trước áp lực lớn để vượt qua chính cái bóng của mình. Họ cần chứng minh bản thân không chỉ biết cách "hốt bạc" mà còn có khả năng kể những câu chuyện tử tế, đủ sức đọng lại dư âm lâu dài trong lòng người xem sau khi rời rạp.

Nhìn tổng thể, đường đua phim Tết 2026 không chỉ là cuộc cạnh tranh phòng vé mà còn là phép thử cho tầm vóc mới của điện ảnh Việt. Khi những hình ảnh dung dị như mâm cơm gia đình hay mùi hương bát phở trở thành sợi dây kết nối những tâm hồn, các giá trị nhân văn đích thực đã được khơi mạch. Đây chính là thời điểm điện ảnh nước nhà khẳng định sự trưởng thành, dám rũ bỏ những công thức an toàn để kiến tạo bản sắc chuyên nghiệp, giàu chiều sâu tâm lý. Giữa nhịp sống hối hả, những thước phim chân thực và tâm huyết của mùa Tết Bính Ngọ hứa hẹn sẽ mang đến cho khán giả một "ngôi nhà" tinh thần trọn vẹn - nơi tình thân được tôn vinh và những tổn thương được xoa dịu. ■

Hình tượng ngựa trong văn hóa âm nhạc truyền thống Việt Nam

CLB Nghiên cứu và Vinh danh Văn hóa Nam Bộ phối hợp cùng Công ty Đường Sách TP.HCM vừa tổ chức chương trình *Năm Ngọ - Nói chuyện ngựa trong văn hóa âm nhạc truyền thống Việt Nam* tại sân khấu Đường Sách TP.HCM. Sự kiện đã mở ra một không gian đối thoại học thuật, đồng thời là dịp để công chúng tiếp cận sâu hơn với những giá trị biểu tượng giàu sức sống của âm nhạc và nghệ thuật truyền thống dân tộc.

Tại chương trình, nhà nghiên cứu Hồ Nhựt Quang, Chủ nhiệm CLB Nghiên cứu và Vinh danh Văn hóa Nam Bộ đã nhấn mạnh vai trò đặc biệt của hình tượng "ngựa" trong đời sống tinh thần và nghệ thuật truyền thống. Thông qua các phần trao đổi, minh họa và trình diễn, chương trình làm rõ hành trình của biểu tượng ngựa trong lịch sử và văn hóa dân gian Việt Nam cũng như Á Đông, từ truyền thuyết, thơ ca, thành ngữ cho đến những dấu mốc lịch sử gắn với các năm Ngọ.

Ở góc độ âm nhạc, NSƯT Huỳnh Khải, nguyên Trưởng khoa Âm nhạc truyền thống - Nhạc viện TP.HCM, cùng TS Nguyễn Lê Tuyên đã phân tích sự hiện diện phong phú của hình tượng ngựa trong dân ca, nổi bật là các điệu *Lý ngựa ô* với nhiều biến thể ở cả ba miền, cũng như bản *Hướng mã hồi* thành trong nghệ thuật Cải lương. Bổ sung thêm chiều sâu biểu diễn, nghệ sĩ Khánh Minh giới thiệu các điệu *Tẩu mã* và vũ đạo đi ngựa trong nghệ thuật Hát bội, giúp khán giả hình dung rõ hơn sự kết hợp chặt chẽ giữa âm nhạc, hình thể và ngôn ngữ ước lệ trên sân khấu truyền thống. Bên cạnh đó, các diễn giả còn chia sẻ về nghệ thuật tạo âm thanh "nhạc ngựa" trong Tuồng, từ cách sử dụng trống, song lang, kèn để mô phỏng tiếng vó ngựa, tiếng ngựa hí, đến những thủ pháp vũ đạo mang tính biểu tượng cao.

Với nội dung phong phú và cách tiếp cận sinh động, chương trình đã thu hút sự quan tâm của đông đảo công chúng yêu sách, các nhà nghiên cứu, sinh viên, nghệ sĩ và những người dành tình yêu cho văn hóa truyền thống. Qua đó, hình tượng ngựa - từ âm thanh, nhịp điệu đến chuyển động sân khấu - tiếp tục được khơi dậy như một biểu trưng sống động, góp phần kết nối quá khứ với hiện tại trong dòng chảy văn hóa âm nhạc dân tộc.

TÙNG THƯ

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

Thủ phủ mai vàng miền Trung rộn ràng vào vụ Tết

● **PHAN HIẾU**

Những ngày giáp Tết Nguyên đán Bính Ngọ, làng mai An Nhơn Đông và An Nhơn Bắc (Gia Lai) - thủ phủ mai vàng của khu vực miền Trung - rộn ràng bước vào vụ mới. Giữa những cánh đồng mai đang "chạy nước rút" cho thời khắc nở hoa, nhịp lao động khẩn trương của bà con nông dân vừa phản ánh một mùa kinh tế Tết, vừa gợi lên bức tranh sinh động về văn hóa chơi mai, tinh thần bền bỉ và khả năng hồi sinh của một vùng đất từng oằn mình trước thiên tai.

Thủ phủ mai vàng miền Trung sẵn sàng cho vụ Tết

Ở nơi ấy, mỗi nụ mai chờ xuân mang sắc vàng ngày Tết chính là kết tinh của niềm tin, hy vọng và sức sống bền bỉ của con người miền Trung.

"Chạy nước rút" cho công đoạn chăm sóc mai Tết

Tại phường An Nhơn Đông, anh Ngô Hàng Duy những ngày này không lúc nào ngơi tất bật trên cánh đồng mai. Vừa thuê thêm nhân công để tuốt lá cho kịp thời vụ, anh vừa áp dụng nhiều biện pháp chăm sóc đặc biệt nhằm đảm bảo mai nở đúng dịp Tết. Vườn mai với khoảng 3.500 gốc, độ tuổi từ 3-10 năm, gồm các dòng mai giáng long, mai ghép và mai bonsai, đang được theo dõi, chăm sóc từng ngày.

Chia sẻ về những khó khăn của mùa vụ năm nay, anh Duy cho biết, thời tiết mưa bão khắc nghiệt gây thiệt hại nặng nề cho nhiều nhà vườn. Mai bị hư búp, vỡ chậu, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng cây. "Ngay sau khi nước rút, gia đình tôi phải thuê thêm lao động để sang chậu, cắt bỏ cành hư, chăm sóc lại bộ rễ... Nhờ được chăm sóc kịp thời, mai đã hồi sinh trở lại, dù không được đẹp như những năm trước", anh Duy chia sẻ.

Trước những tổn thất do thiên tai, giá mai Tết năm nay dự báo tăng khoảng 20-30% so với mọi năm, dao động từ 550-600 nghìn đồng/cây. Theo các nhà vườn, nguyên nhân chủ yếu là do mai bị hư hại nhiều bởi bão, lũ, trong khi thời gian phục hồi ngắn khiến nguồn cung ra thị trường bị hạn chế.

Không khí tất bật cũng lan tỏa khắp phường An Nhơn Bắc. Dọc các cánh đồng mai là hình ảnh người dân miệt mài tuốt lá, chăm chút từng gốc mai. Đây được xem là công đoạn then chốt, quyết định thời điểm nở hoa cũng như giá trị của mai Tết.

Anh Ngô Văn Hào, Tổ dân phố Trung Lý, phường An Nhơn Bắc - người có hơn 15 năm gắn bó với nghề trồng mai cho biết, gia đình anh hiện có trên 3.000 cây mai các loại. Theo anh Hào, thời điểm này các nhà vườn tập trung sắp xếp, tuyển chọn những cây đạt chất lượng, đồng thời chuẩn bị vận chuyển mai đến các khu chợ tập trung quanh UBND phường đã được quy hoạch để bán cho thương lái sỉ. "Bà con tranh thủ từng ngày, vừa sang chậu, vừa chăm chút dáng thế cho cây, ai cũng mong mai kịp hồi sức, nở hoa đúng Tết để có một mùa vụ trọn vẹn", anh Hào chia sẻ.

Giữa nhịp sống hối hả cuối năm, hình ảnh những người nông dân một nắng hai sương trên cánh đồng phản ánh nỗ lực mưu sinh, cho thấy chiều sâu văn hóa của một vùng đất gắn bó với sắc vàng mai Tết. Ở An Nhơn, mỗi cây mai vừa là sản phẩm kinh tế, vừa là kết tinh của bàn tay lao động, niềm tin và khát vọng về một mùa Xuân mới sung túc, an lành...

Bà con nông dân đang tuốt lá cho mai

Kỳ vọng vào một mùa mai Tết sau bão lũ

Cạnh đó không xa, chị Nguyễn Ngọc Hiền không giấu được niềm vui khi nhìn những nụ mai đang nảy đều sau một năm nhiều sóng gió. Chị Hiền cho biết, những năm trước, thời điểm này thương lái đã đến tận vườn đặt mua, thì năm nay lượng khách giảm rõ rệt. Dẫu vậy, người nông dân vẫn không thôi kỳ vọng với vườn mai đã gắn bó suốt cả năm trời. Gia đình chị huy động tất cả các thành viên ra đồng tuốt lá, lựa cây. Những cây chưa đạt chất lượng được giữ lại một góc để tiếp tục chăm sóc cho vụ sau, còn cây đủ tiêu chuẩn thì được sang chậu, chăm sóc kỹ lưỡng hơn, chờ ngày ra hoa đón Tết.

Ở phường An Nhơn Bắc, ông Lê Văn Tuấn - người có hơn 40 năm gắn bó với nghề trồng mai - lặng lẽ chăm sóc vườn mai giáng long của mình. Hiện ông sở hữu khoảng 500 cây, trong đó nhiều cây có tuổi đời hàng chục năm. "Ngày xưa dáng thế ít, chủ yếu trồng giáng long, có khi không đủ hàng mà bán. Giờ trồng ồ ạt, nên đầu ra chậm hơn", ông Tuấn nói. Những cây mai trong vườn ông có độ tuổi từ 20-30 năm, cây nhỏ nhất cũng đã 6 năm. Với ông, việc chuyển đổi sang loại hình khác không còn phù hợp, bởi tuổi tác và cũng bởi niềm yêu thích đặc biệt dành cho mai bonsai - thú chơi đã trở thành một phần đời sống tinh thần của người nông dân lớn tuổi.

An Nhơn Bắc được hình thành trên cơ sở sáp nhập các phường, xã của thị xã An Nhơn (tỉnh Bình Định cũ), từ lâu đã được xem là vùng trồng mai lớn và nổi tiếng của khu vực miền Trung. Toàn phường hiện có hơn 450 hộ dân trồng mai, với diện tích trên 145 ha, mang lại nguồn thu trên 100 tỉ đồng mỗi năm. Mai vàng vừa là sinh kế, vừa là nét văn hóa đặc trưng gắn với đời sống, phong tục Tết của người dân nơi đây.

Trao đổi với chúng tôi, ông Đinh Thanh Trình, Phó Chủ tịch UBND phường An Nhơn Bắc cho biết, thiên tai trong năm qua đã khiến khoảng 120.000 cây mai bị thiệt hại, ước tính tổn thất hơn 80 tỉ đồng. Trước thực tế đó, chính quyền địa phương đã và đang triển khai nhiều giải pháp nhằm hỗ trợ người dân khôi phục sản xuất, ổn định đời sống.

Theo ông Trình, để tạo điều kiện thuận lợi cho bà con sản xuất và tiêu thụ mai dịp Tết, chính quyền địa phương đã thực hiện các chính sách như miễn, giảm thuế bãi; tổ chức phân luồng giao thông, tạo điều kiện cho thương lái từ các tỉnh Nam - Bắc đến mua mai; tham mưu cấp trên triển khai các gói hỗ trợ tài chính, khoanh nợ, cho vay lãi suất thấp để người dân có thêm nguồn lực tái sản xuất...

Giữa những cánh đồng mai bạt ngàn, tiếng tuốt lá, tiếng phun nước hòa cùng ánh nắng cuối năm tạo nên bức tranh lao động rộn ràng đầy sức sống. Với người nông dân An Nhơn Bắc, An Nhơn Đông, vụ mai Tết Bính Ngọ 2026 chính là minh chứng cho tinh thần lao động bền bỉ, kiên cường sau bão lũ - để mỗi nụ mai nở đúng hẹn, mang theo một mùa Xuân trọn vẹn, yêu thương. ■

Khánh thành công trình tu bổ, tôn tạo Khu di tích lịch sử Đại danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác

Khu di tích lịch sử Đại danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác tại xã Nguyễn Văn Linh, tỉnh Hưng Yên vừa được khánh thành công trình tu bổ, tôn tạo, góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử gắn với Danh nhân y học kiệt xuất của dân tộc.

Đại danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác (1724-1791), quê gốc làng Liêu Xá, nay thuộc xã Nguyễn Văn Linh, tỉnh Hưng Yên. Ông được tôn vinh là ông tổ của nền y học cổ truyền Việt Nam, đồng thời là nhà văn, nhà thơ, nhà khoa học lớn của thế kỷ XVIII. Trong sự nghiệp đồ sộ để lại cho hậu thế, bộ Hải Thượng Y tông tâm lĩnh gồm 28 tập, 66 quyển được coi là "Bách khoa toàn thư" về Đông y Việt Nam, có giá trị khoa học và thực tiễn sâu sắc, được nhiều quốc gia nghiên cứu, ứng dụng.

Với những đóng góp to lớn đó, tháng 11.2023, tại Kỳ họp lần thứ 42 Đại hội đồng UNESCO tổ chức ở Paris (Cộng hòa Pháp), hồ sơ kỷ niệm 300 năm Ngày sinh Đại danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác đã được thông qua, đưa ông vào danh sách các Danh nhân văn hóa và sự kiện lịch sử niên khóa 2024-2025.

Khu di tích Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác tại thôn Liêu Xá là nơi lưu giữ nhiều giá trị văn hóa - lịch sử quý báu, được xếp hạng Di tích cấp quốc gia từ năm 1990. Tuy nhiên, sau thời gian dài sử dụng, một số hạng mục đã xuống cấp, không còn đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng. Năm 2024, được sự quan tâm của Bộ VHTTDL, Bộ Y tế cùng sự chỉ đạo của tỉnh Hưng Yên, dự án tu bổ, tôn tạo Khu di tích đã được triển khai với tổng mức đầu tư 65 tỉ đồng, trên diện tích 1,98 ha. Dự án bao gồm: Tu bổ khu đền thờ và nhiều hạng mục phụ trợ, đồng thời hoàn thiện hệ thống hạ tầng, cảnh quan đồng bộ...

Việc hoàn thành công trình đã góp phần gìn giữ di sản văn hóa dân tộc, đồng thời tạo điểm nhấn văn hóa - lịch sử, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt tinh thần của nhân dân và du khách thập phương. **HỒNG THANH**

Giữ tương lai con trẻ từ mỗi mái ấm vùng cao

● PHẠM NGÂN

Giữa núi rừng Nghệ An, nơi những bản làng vùng cao từng in hằn dấu vết của hủ tục tảo hôn, hành trình thay đổi đang bắt đầu từ chính mỗi gia đình. Khi cha mẹ học cách nói "chưa", khi dòng họ cùng lên tiếng bảo vệ con trẻ và khi ngôi nhà trở thành điểm tựa cho ước mơ học tập, tương lai của thế hệ sau đã và đang được giữ lại...

Gian nan nhưng bền bỉ, cuộc chiến đẩy lùi tảo hôn ở vùng cao hôm nay chính là hành trình thức tỉnh từ bên trong mỗi mái ấm, để gia đình thực sự trở thành chiếc nôi chở che, nuôi dưỡng tương lai.

Tuyên truyền phổ biến pháp luật về hôn nhân gia đình và phòng chống tảo hôn

Những rào cản xã hội dẫn đến tảo hôn

Em V.T.T. (xã Môn Sơn) kết hôn khi chưa đủ tuổi theo quy định pháp luật. Em kể, do bản làng xa trung tâm, đường sá cách trở, gia đình khó khăn nên không được học hành đến nơi đến chốn. T. ở nhà làm nương rẫy, khi có người đến hỏi cưới thì đồng ý lập gia đình. Câu chuyện của T. không phải cá biệt. Ở nhiều xã vùng sâu, vùng xa, phần lớn các trường hợp tảo hôn đều xuất phát từ việc bỏ học sớm, thiếu điều kiện tiếp cận thông tin, chịu ảnh hưởng nặng nề của tập quán lâu đời.

Nhằm từng bước tháo gỡ thực trạng này, Đồn Biên phòng Môn Sơn đã phối hợp với chính quyền địa phương và các đoàn thể triển khai nhiều mô hình tuyên truyền, hỗ trợ sinh kế và nâng cao nhận thức cộng đồng. Trong đó, CLB Phụ nữ tham gia bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới được thành lập, thu hút hàng chục hội viên nữ tham gia sinh hoạt định kỳ hằng tháng. Thông qua hình thức trao đổi gần gũi, trực quan, cán bộ Biên phòng lồng ghép nội dung về phòng, chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, bạo lực gia đình, gìn giữ bản sắc văn hóa… giúp chị em hiểu rõ hệ lụy của việc kết hôn sớm.

Ở bản Phá Lòm, xã Tam Thái, vài năm trước, hình ảnh học sinh bỏ học giữa chừng để lấy vợ, lấy chồng từng diễn ra phổ biến. Trưởng bản Chà Chống cho biết: "Con gái 13, 14 tuổi lấy chồng là chuyện bình thường. Hệ lụy kéo theo là nghèo đói, bệnh tật, sinh con khi chưa đủ điều kiện. Nhờ đẩy mạnh tuyên truyền và vận động cộng đồng, tư duy của người dân đã dần thay đổi. Giờ bà con hiểu phải cho con học hành, đủ tuổi mới dựng vợ gả chồng để có tương lai tốt hơn".

Xã biên giới Tam Thái có địa bàn rộng, dân cư phân tán khiến công tác tuyên truyền gặp nhiều khó khăn. Ông Lô Dương Khánh, Chủ tịch UBND xã cho biết, địa phương không chỉ tuyên truyền qua họp dân mà còn cử cán bộ đến từng hộ gia đình, sử dụng song ngữ phổ thông - tiếng dân tộc, phát huy vai trò già làng, người có uy tín để tạo sự đồng thuận.

Ở nhiều địa bàn vùng cao, nhà trường được xem là "lá chắn phòng vệ" quan trọng. Tại Trường PTDT bán trú THCS Tam Hợp, ngoài nhiệm vụ giảng dạy, giáo viên còn thường xuyên tổ chức sinh hoạt chuyên đề về sức khỏe sinh sản vị thành niên, Luật Hôn nhân và Gia đình... Theo bà Lương Thị Luyện - Hiệu trưởng nhà trường, mô hình bán trú giúp học sinh có môi trường sinh hoạt ổn định, hạn chế nguy cơ bỏ học. Khi phát hiện học sinh nghỉ học dài ngày hoặc có dấu hiệu tảo hôn, nhà trường lập tức phối hợp gia đình và chính quyền địa phương để can thiệp sớm.

Con số giảm, nhưng nguy cơ vẫn hiện hữu

Theo Sở Dân tộc và Tôn giáo Nghệ An, giai đoạn 2021-2025, tình trạng tảo hôn trên địa bàn tỉnh có xu hướng giảm dần. Nếu năm 2021 ghi nhận 309 trường hợp thì năm 2022 còn 295, năm 2023 giảm xuống 230, năm 2024 tiếp tục hạ mạnh còn 108 và đến năm 2025 chỉ còn 95 trường hợp. Tuy vậy, con số 87 trường hợp hôn nhân cận huyết thống vẫn là hồi chuông cảnh báo. Các địa bàn tiềm ẩn nguy cơ cao tập trung chủ yếu ở các xã Kỳ Sơn, Tương Dương, Con Cuông, Quế Phong và Quỳ Châu.

Tại xã Mường Lống, nơi đông đồng bào Mông sinh sống, tảo hôn vẫn là bài toán nan giải. Từ năm 2023 đến nay, địa phương ghi nhận 63 cặp tảo hôn. Theo cán bộ xã Và Bá Xử, tập quán lâu đời, trình độ dân trí còn hạn chế và tình trạng mù chữ khiến người dân khó tiếp cận pháp luật là những rào cản lớn. Ở xã Na Loi, trong 3 năm gần đây cũng xảy ra 11 trường hợp tảo hôn, chủ yếu do yêu sớm, bỏ học giữa chừng. Không ít gia đình dù biết con chưa đủ tuổi nhưng vẫn tổ chức cưới theo phong tục, buộc chính quyền phải xử phạt hành chính.

Đánh giá chung, Sở Dân tộc và Tôn giáo Nghệ An cho rằng nguyên nhân tồn tại bắt nguồn từ nhận thức cộng đồng chưa đồng đều, tập quán lạc hậu ăn sâu trong đời sống, chế tài xử lý chưa đủ sức răn đe và sự vào cuộc chưa thật sự quyết liệt ở. Trong bức tranh nhiều thách thức ấy, mô hình "Gia đình, dòng họ, bản khối không tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống" đang trở thành điểm sáng tại các xã miền núi, khi tạo ra cam kết cộng đồng, thúc đẩy sự thay đổi từ bên trong mỗi gia đình, dòng họ. Hiện mô hình đã phát huy hiệu quả tại nhiều bản như Trường Sơn (xã Nậm Cắn), Đỉnh Sơn, Đỉnh Sơn 1 (xã Hữu Kiệm), Hín Pèn (xã Bảo Nam)… và tiếp tục được nhân rộng ở các địa bàn có nguy cơ cao.

Cùng với đó, tỉnh Nghệ An đẩy mạnh các hoạt động thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN giai đoạn 2021-2025. Việc triển khai Tiểu dự án 2, Dự án 9 được xác định là giải pháp trọng tâm nhằm giảm thiểu tảo hôn và hôn nhân cận huyết. Nổi bật trong chuỗi hoạt động này là Hội thi "Tìm hiểu pháp luật về phòng chống tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống năm 2025", tổ chức tại các trường PTDT THCS nội trú, bán trú ở 8 địa phương gồm Yên Hòa, Tam Quang, Quỳ Hợp, Tam Thái, Quỳ Châu, Châu Tiến, Con Cuông và Châu Khê.

Việc lựa chọn các trường nội trú, bán trú vùng cao làm điểm tổ chức hội thi thể hiện sự quan tâm đặc biệt tới nhóm học sinh có nguy cơ cao. Đây cũng được xem là lực lượng nòng cốt tạo ra sự thay đổi nhận thức lâu dài, bền vững. Khi nhà trường, gia đình và chính quyền cùng tham gia, thông điệp pháp luật không chỉ dừng lại trong lớp học mà lan tỏa tới từng thôn bản, từng hộ gia đình.

Theo ông Vy Mỹ Sơn, Phó Giám đốc Sở Dân tộc và Tôn giáo Nghệ An, chuỗi giải pháp từ tuyên truyền, giáo dục, xây dựng mô hình cộng đồng đến tăng cường phối hợp liên ngành đang từng bước tạo chuyển biến trong công tác phòng chống tảo hôn ở Nghệ An. "Khi nhận thức được nâng cao, hành vi được điều chỉnh và sự đồng thuận xã hội ngày càng rõ nét, mục tiêu giảm thiểu, tiến tới xóa bỏ hủ tục tảo hôn và hôn nhân cận huyết ở vùng cao không còn là kỳ vọng xa vời, mà đang dần trở thành hiện thực" ông Sơn nhận định. ■

Xây dựng nếp sống văn minh từ mỗi gia đình trong việc cưới, việc tang và sinh hoạt cộng đồng

Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Bắc Ninh Mai Sơn vừa ký ban hành Chỉ thị số 02/CT-UBND về việc tăng cường thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và một số sinh hoạt cộng đồng khác trên địa bàn tỉnh. Chỉ thị nhấn mạnh vai trò của mỗi gia đình, dòng họ và cộng đồng dân cư trong việc gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống, xây dựng lối sống tiết kiệm, lành mạnh, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội hiện nay.

Theo Chỉ thị, thời gian qua, các cấp, các ngành và địa phương đã quan tâm triển khai thực hiện nếp sống văn minh, góp phần hình thành những gia đình văn hóa, cộng đồng đoàn kết. Tuy nhiên, ở một số nơi, việc tổ chức thực hiện còn mang tính hình thức, thiếu đồng bộ; vẫn còn tình trạng phô trương, lãng phí, kéo dài thời gian tổ chức cưới, tang; một số hủ tục, tập quán lạc hậu chậm được khắc phục. Công tác tuyên truyền, vận động và việc nêu gương của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa thực sự rõ nét, chưa tạo sức lan tỏa mạnh mẽ tới từng hộ gia đình...

UBND các xã, phường chịu trách nhiệm toàn diện trong việc tổ chức thực hiện nếp sống văn minh trên địa bàn; đẩy mạnh tuyên truyền, vận động nhân dân, từng gia đình, dòng họ chấp hành các quy định; rà soát, bổ sung nội dung về nếp sống văn minh trong hương ước, quy ước thôn, tổ dân phố. Đồng thời, xây dựng và nhân rộng các mô hình gia đình, khu dân cư tổ chức việc cưới, việc tang văn minh, tiết kiệm; tăng cường kiểm tra, giám sát, kịp thời chấn chỉnh, xử lý vi phạm, bảo đảm an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, an toàn thực phẩm và trật tự an toàn giao thông.

Sở VHTTDL Bắc Ninh là cơ quan đầu mối, chủ trì hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra việc triển khai; phối hợp tuyên truyền, phát hiện và nhân rộng các điển hình gia đình, cộng đồng tiêu biểu. Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh và các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan báo chí địa phương phối hợp tuyên truyền, giám sát, góp phần đưa nếp sống văn minh thực sự lan tỏa, bền vững từ mỗi gia đình đến toàn xã hội.

N.TÙNG

TIN THỂ THAO

Futsal nữ chuẩn bị cho giải Đông Nam Á 2026

Đội tuyển Futsal nữ Việt Nam vừa hội quân và tập luyện trở lại tại TP.HCM để chuẩn bị cho Giải Futsal nữ vô địch Đông Nam Á 2026, diễn ra từ ngày 24.2 đến 2.3 tại tỉnh Nakhon Ratchasima (Thái Lan). Theo kết quả bốc thăm, đội tuyển nữ Việt Nam nằm ở bảng B cùng các đối thủ Myanmar, Philippines và Australia. Các đội thi đấu vòng tròn một lượt, chọn hai đội đứng đầu mỗi bảng vào tứ kết.

Năm 2024, trong lần đầu giải được tổ chức ở Philippines, đội tuyển nữ Việt Nam đã vượt qua Thái Lan 2-1 trong trận chung kết để đoạt chức vô địch. Cùng với tấm huy chương vàng lịch sử vừa đoạt được ở SEA Games 33, thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng được đánh giá là ứng cử viên số 1 cho "ngôi hậu" của giải năm nay.

V.H

Cờ vua xác định giải đấu trọng điểm trong năm 2026

Do Cờ vua không có trong chương trình thi đấu ASIAD 20 tại Nhật Bản, nên Giải vô địch đồng đội thế giới Olympiad 2026 diễn ra tại Uzbekistan từ ngày 15-28.9 sẽ là sân chơi quan trọng nhất của đội tuyển cờ vua Việt Nam trong năm 2026.

Olympiad được Liên đoàn Cờ vua thế giới tổ chức theo chu kỳ 2 năm/lần. Tại Olympiad 2024, cờ vua Việt Nam đã xếp hạng 25 (đội nam) và hạng 23 (đội nữ). Đội còn giành thêm 1 tấm huy chương đồng tại bàn đấu cá nhân nhờ thành tích của đại kiện tướng Lê Tuấn Minh.

L.H

THÔNG BÁO BẢO VỆ LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Trường Đại học Thể dục thể thao thành phố Hồ Chí Minh tổ chức bảo vệ luận án tiến sĩ Giáo dục học cấp Trường cho nghiên cứu sinh **TRẦN VŨ THỊ HIẾU HẠNH**.

Tên đề tài: "Nghiên cứu xây dựng chương trình huấn luyện 2 năm cho vận động viên năng khiếu Judo trẻ 15-17 tuổi Trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai thành phố Hồ Chí Minh".

Ngành: Giáo dục học; Mã số: 9140101.

Thời gian: 8 giờ 30 ngày 31 tháng 1 năm 2026.

Địa điểm: Phòng bảo vệ Luận án tiến sĩ, Trường Đại học Thể dục thể thao thành phố Hồ Chí Minh, Khu phố 33, phường Linh Xuân, thành phố Hồ Chí Minh.

Kính mời các nhà khoa học, người quan tâm tới dự!

Vượt lên chính mình, chiến đấu vì màu cờ sắc áo

● **VĨNH HY**

Hôm nay 21.1, các VĐV thể thao Người khuyết tật Việt Nam sẽ bước vào ngày tranh tài chính thức đầu tiên tại Đại hội Thể thao Người khuyết tật Đông Nam Á lần thứ 13 (ASEAN Para Games 13). Không chỉ là sự kiện thể thao lớn của khu vực, mà Đại hội còn là sân chơi giàu ý nghĩa nhân văn, nơi ý chí, nghị lực và khát vọng vươn lên của các VĐV Người khuyết tật được tỏa sáng.

Các VĐV Người khuyết tật Việt Nam sẽ thi đấu với tinh thần quyết tâm, nghị lực phi thường và niềm tự hào dân tộc
Ảnh: THÁI DƯƠNG

Với Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam, ASEAN Para Games 13 chính là cơ hội để các VĐV thể hiện tinh thần vượt khó, chiến đấu bằng tất cả niềm tự hào dân tộc, mang vinh quang về cho Tổ quốc.

Chuẩn bị kỹ lưỡng

ASEAN Para Games 13 diễn ra từ ngày 20-26.1 với 19 môn và 536 nội dung thi đấu. Tham dự Đại hội lần này, Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam có 184 thành viên, gồm 139 VĐV (trong đó có 2 VĐV dẫn đường), 27 HLV và 17 cán bộ, do Phó Cục trưởng Cục TDTT Việt Nam Lê Thị Hoàng Yến làm Trưởng đoàn. Các VĐV Việt Nam tranh tài ở 11 môn: Điền kinh, bơi, cử tạ, cầu lông, bóng bàn, cờ vua, Judo, Boccia, bắn cung, quần vợt xe lăn và đấu kiếm xe lăn. Mục tiêu của Đoàn là giành khoảng 40 huy chương vàng, phấn đấu xếp trong nhóm 4-5 quốc gia dẫn đầu Đại hội. Đại hội cũng là dịp quan trọng để thể thao Người khuyết tật Việt Nam tăng cường giao lưu, học hỏi kinh nghiệm, chuẩn bị lực lượng cho Asian Para Games 2026 tại Nhật Bản và Paralympic Los Angeles 2028.

Trưởng đoàn Lê Thị Hoàng Yến cho biết: "Đây là kỳ Đại hội có rất nhiều khó khăn khi Ban Tổ chức Đại hội đã cắt giảm một số nội dung thế mạnh của Việt Nam như các nội dung cờ chớp của môn cờ vua và không trao huy chương nội dung tổng cử của môn cử tạ. Đến nay, các HLV, VĐV của Đoàn đã sẵn sàng bước vào tranh tài với ý chí và quyết tâm cao nhất, vượt qua khó khăn, thách thức hướng tới mục tiêu giành thành tích cao nhất, mang vinh quang về cho Tổ quốc".

Cũng theo Trưởng đoàn Lê Thị Hoàng Yến, để chuẩn bị cho Đại hội, công tác chuyên môn được chủ động triển khai từ sớm tại các địa phương, đặc biệt là các môn mũi nhọn như: Điền kinh, bơi, cử tạ và cầu lông… Bên cạnh đó, công tác chăm sóc y tế, phục hồi chức năng và phòng, chống chấn thương được đặc biệt quan tâm, góp phần đảm bảo thể trạng tốt nhất cho VĐV trước ngày thi đấu. Song song với huấn luyện thể lực và kỹ thuật, yếu tố tâm lý thi đấu được coi là nội dung không thể thiếu. Các HLV chú trọng rèn luyện bản lĩnh, giúp VĐV thích nghi với áp lực thi đấu quốc tế, từ đó phát huy tối đa năng lực trong những thời điểm quyết định.

Ông Trần Đức Thọ, Tổng thư ký Ủy ban Paralympic Việt Nam khẳng định: "Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam sẽ cố gắng nỗ lực tập luyện, thi đấu hết mình, bình tĩnh, tự tin giành thành tích cao nhất, mang vinh quang về cho Tổ quốc. Các thành viên của Đoàn sẽ luôn đoàn kết với tinh thần tổ chức kỷ luật cao, tuân thủ quy định và pháp luật của quốc gia đăng cai, góp phần tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị hợp tác, quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam với bạn bè quốc tế".

Sẵn sàng cho những ngày tranh tài

Bước ra đấu trường khu vực, mỗi VĐV Người khuyết tật Việt Nam đều mang trong mình những câu chuyện riêng về hành trình vượt qua số phận. Những khiếm khuyết về thể chất không thể ngăn cản họ nuôi dưỡng ước mơ, khát vọng chinh phục đỉnh cao thể thao. Trái lại, chính những thử thách ấy đã tôi luyện nên ý chí sắt đá, tinh thần bền bỉ và nghị lực phi thường. Trên đường piste, trong bể bơi hay trên sân đấu, các VĐV Người khuyết tật Việt Nam không chỉ thi đấu để giành huy chương, mà còn để chiến thắng chính mình, chiến thắng những giới hạn tưởng chừng không thể vượt qua.

ASEAN Para Games 13 vì thế trở thành nơi để các VĐV Người khuyết tật khẳng định bản thân, tự tin vươn lên và thể hiện hình ảnh một Việt Nam mạnh mẽ, giàu khát vọng. Mỗi bước chạy, mỗi cú ném, mỗi lần chạm đích đều là minh chứng cho tinh thần "không đầu hàng số phận". Đó là tinh thần đã giúp thể thao Người khuyết tật Việt Nam gặt hái nhiều thành công trong những kỳ Đại hội trước, liên tục nằm trong nhóm dẫn đầu khu vực và để lại dấu ấn sâu đậm trong lòng bạn bè quốc tế. "Chúng tôi ý thức rõ trách nhiệm khi khoác trên mình màu cờ sắc áo Tổ quốc. Toàn đoàn sẽ thi đấu với quyết tâm cao nhất, nỗ lực hết mình để không phụ sự tin tưởng của lãnh đạo, người hâm mộ và cộng đồng người khuyết tật cả nước", đô cử Lê Văn Công bày tỏ.

Từ công tác tuyển chọn lực lượng, huấn luyện chuyên môn đến chăm lo đời sống, tinh thần cho các VĐV, tất cả đều hướng đến mục tiêu giúp các VĐV bước vào ASEAN Para Games 13 với tâm thế tốt nhất. Các HLV không chỉ đóng vai trò truyền đạt kỹ thuật, chiến thuật, mà còn là chỗ dựa tinh thần vững chắc, tiếp thêm niềm tin và động lực để các học trò vững vàng trên hành trình chinh phục thử thách.

HLV Nguyễn Đăng Viễn của đội tuyển bơi chia sẻ: "Mặc dù đội bơi gặp thách thức về nhân sự và sự cạnh tranh ngày càng mạnh từ các nước khác, nhưng Ban huấn luyện tập trung củng cố thể lực và ổn định tâm lý cho VĐV để họ tự tin bước vào tranh tài". Trong khi đó, HLV Đoàn Hồng Phúc của đội bắn cung cho biết: "Toàn đội đã luôn đoàn kết, chấp hành nghiêm chỉnh kế hoạch tập luyện và đã sẵn sàng thi đấu, mang lại những thành tích tốt nhất. Mục tiêu của đội bắn cung là vượt qua chính mình và cố gắng giành được huy chương".

Trên đấu trường ASEAN Para Games, màu cờ sắc áo không chỉ là biểu tượng thiêng liêng, mà còn là nguồn sức mạnh tinh thần to lớn. Khi quốc kỳ Việt Nam tung bay, quốc ca vang lên, đó không chỉ là khoảnh khắc vinh quang của cá nhân VĐV, mà còn là niềm tự hào chung của cả dân tộc. Những tấm huy chương giành được là phần thưởng xứng đáng cho mồ hôi, nước mắt và sự hy sinh thầm lặng phía sau ánh hào quang.

Với tinh thần quyết tâm, nghị lực phi thường và niềm tự hào dân tộc, các VĐV thể thao Người khuyết tật Việt Nam đã sẵn sàng bước ra sân chơi khu vực, vượt qua chính mình để chiến đấu vì màu cờ sắc áo, mang những khoảnh khắc vinh quang về cho Tổ quốc và góp phần thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết, hữu nghị trong cộng đồng ASEAN. ■

Số 4300 ● Ra ngày 21.1.2026

Những chiến thắng không tính bằng huy chương

● **VÂN SA**

Thể thao đã trở thành nguồn động lực bất tận, thắp sáng ý chí kiên cường và khát vọng vươn lên của con người Việt Nam. Từ các sân cỏ cho đến sàn đấu, ở đâu có bước chân vận động viên (VĐV) Việt Nam, ở đó có những câu chuyện về nghị lực bất khuất khiến triệu trái tim lay động. Những chiến tích trên sân đấu không chỉ nằm ở những con số thống kê, tỉ số thắng - thua, mà còn được đong đầy bằng những câu chuyện truyền cảm hứng.

Tay vợt Lê Đình Đức là một minh chứng sống động của nghị lực

Võ sĩ Hà Thị Linh là hình ảnh đẹp của người phụ nữ Việt hiện đại, mạnh mẽ

Vượt lên số phận để tỏa sáng

Hành trình vươn lên của võ sĩ boxing Hà Thị Linh cũng khiến hàng triệu người xúc động. Sinh ra trong gia đình nông dân nghèo ở Lào Cai, Linh sớm được phát hiện năng khiếu boxing khi mới 12 tuổi. Những ngày đầu xa nhà, đối mặt với nỗi nhớ mẹ và áp lực tập luyện, cô bé người Tày chỉ biết cắn răng chịu đựng, lấy ước mơ đổi đời cho gia đình làm động lực để bước tiếp.

Linh giành huy chương vàng SEA Games đầu tiên khi mới 20 tuổi. Nhưng điều khiến cô trở nên đặc biệt là khả năng trở lại mạnh mẽ sau những lần rơi vào giai đoạn khó khăn nhất. Năm 2018, khi con gái đầu lòng mới sáu tháng tuổi, Linh đã bế con xuống Hà Nội để tập luyện vì không có người trông. Ban ngày tập, ban đêm chăm con, cơ thể vẫn chưa hồi phục hoàn toàn sau sinh, nhưng tình mẫu tử và khát khao cống hiến đã giúp cô giành huy chương vàng Đại hội TDTT toàn quốc.

Không dừng lại, Linh tiếp tục thi đấu đỉnh cao, đoạt huy chương bạc châu Á, huy chương đồng Giải vô địch thế giới 2025 và giành vé dự Olympic Paris 2024. Phía sau chiến thắng là người chồng tình nguyện ở nhà chăm con để Linh yên tâm thi đấu. Những đêm nhớ con, những vết đau chưa lành vẫn không ngăn nổi khát vọng chinh phục.

Hà Thị Linh là hình ảnh đẹp của người phụ nữ Việt Nam hiện đại, mạnh mẽ trên sàn đấu, dịu dàng trong gia đình, kiên cường trước mọi thử thách. Cô chiến đấu không chỉ cho bản thân mà còn là biểu tượng cho những người mẹ. Câu chuyện của Linh không chỉ là lời tri ân đối với những người phụ nữ thầm lặng cống hiến, mà còn là nguồn cảm hứng mạnh mẽ gửi đến thế hệ trẻ: Dù ở bất kỳ hoàn cảnh nào, chỉ cần có đam mê, niềm tin và tình yêu, mỗi con người đều có thể vượt qua số phận để tỏa sáng.

Những kỳ tích từ nghị lực

Không chỉ bóng đá, thể thao Việt Nam còn ghi nhận những hành trình kỳ diệu của nghị lực. Tay vợt bóng bàn Lê Đình Đức là một minh chứng sống động. Ở tuổi 13, Đức mắc bệnh viêm cột sống dính khớp, khiến đôi chân bị liệt. Từ một cậu bé tràn đầy năng lượng, Đức phải nằm liệt suốt 6 tháng trong bệnh viện. Không đầu hàng số phận, cậu đã cùng gia đình và HLV Vũ Mạnh Cường chạy chữa khắp nơi. May mắn, Đức nhận được sự hỗ trợ toàn bộ chi phí từ bầu Hiển.

Quá trình hồi phục là một hành trình khắc nghiệt. Từng bước đi lại đầu tiên, từng buổi tập cầm vợt với đôi chân còn run rẩy, đều là minh chứng cho sức mạnh ý chí. Sau khi trở lại CLB tập luyện, hằng ngày thầy Cường và các đồng đội tiếp tục đồng hành, nâng đỡ cậu học trò trong từng bước đi. CLB bóng bàn Hà Nội T&T nằm trên tầng 5, nhưng điều đó không cản được thầy trò quay trở lại. Mỗi ngày, thầy và các bạn thay nhau cõng Đức lên xuống, kiên trì tập luyện.

Chín tháng sau khi trở lại, Đức giành huy chương vàng lứa tuổi 14-15 tại giải trẻ quốc gia. Đó không chỉ là chiến thắng thể thao, mà là chiến thắng của niềm tin, tình yêu thương và lòng biết ơn. Sự nghiệp Đức tiếp tục thăng hoa với nhiều thành tích quốc gia, khu vực và trở thành tay vợt được nhiều người hâm mộ yêu mến.

Cảm hứng về ngọn lửa quyết tâm không bao giờ tắt

Nhìn lại năm 2025, người hâm mộ không thể quên hành trình kỳ diệu của đội tuyển bóng đá Việt Nam tại đấu trường Đông Nam Á. Đặc biệt, tiền đạo nhập tịch Nguyễn Xuân Son đã trở thành ngọn lửa truyền cảm hứng rực cháy trên sân cỏ.

Sau nhiều năm, đội tuyển lại có một cầu thủ gốc Brazil khoác áo Việt Nam, với "làn da nâu, đôi mắt đen", đặt tay lên ngực trái cất cao tiếng Quốc ca. Sự xuất hiện của Xuân Son mang đến luồng sinh khí mới cho hàng công và anh đã nhanh chóng chứng tỏ giá trị của mình ngay từ trận ra mắt gặp Myanmar. Chỉ trong 3 trận đấu đầu tiên, Xuân Son ghi tới 5 bàn - hiệu suất ghi bàn thuộc hàng cao nhất lịch sử giải đấu. Anh kết thúc hành trình ASEAN Cup 2024 (AFF Cup) với 7 bàn thắng, giành danh hiệu Vua phá lưới kiêm Cầu thủ xuất sắc nhất giải, góp công lớn giúp đội tuyển Việt Nam lần thứ ba lên ngôi vô địch Đông Nam Á.

Không chỉ tỏa sáng bằng những bàn thắng, Xuân Son còn chiếm trọn trái tim người hâm mộ bằng tinh thần thi đấu và cách anh kết nối với khán giả. Sau mỗi trận đấu trên sân nhà, người ta lại thấy anh chạy dọc khán đài, đập tay và chia vui với các cổ động viên Việt Nam. Khoảnh khắc Xuân Son hôn lên lá cờ đỏ sao vàng trên ngực áo sau khi ghi bàn đã trở thành biểu tượng cảm xúc của bóng đá Việt Nam năm qua.

Đáng tiếc, vận may không hoàn toàn mỉm cười với Xuân Son ở trận chung kết. Anh dính chấn thương nặng và phải rời sân ở phút 32 trong lượt về trận chung kết với Thái Lan. Trên giường bệnh sau ca phẫu thuật, Xuân Son vẫn nở nụ cười rạng rỡ khi đội tuyển nâng cúp vô địch, một hình ảnh khiến nhiều người xúc động. Dù không thể thi đấu trọn vẹn đến phút cuối, cái tên Xuân Son vẫn được nhắc đến như người hùng truyền lửa cho đồng đội và người hâm mộ. ■

U23 Việt Nam gặp U23 Hàn Quốc ở trận tranh hạng ba

Chạm trán U23 Trung Quốc trong trận bán kết giải U23 châu Á 2026, đội tuyển U23 Việt Nam đã không thể tái hiện thành tích lọt vào chung kết của thế hệ đàn anh tại Thường Châu (Trung Quốc) năm 2018.

Ngay từ những phút đầu, U23 Trung Quốc nhập cuộc chủ động hơn thường lệ. Họ cầm bóng nhiều, tích cực sút xa và liên tục đưa bóng vào khu vực cấm địa bằng các quả tạt từ hai biên. U23 Việt Nam chủ trương phòng ngự chắc, giữ cự ly đội hình và chờ thời cơ từ những pha phản công nhanh hoặc bóng chết. Thế trận trong hiệp một diễn ra căng thẳng và giàu tranh chấp. Trung Quốc tạo được sức ép đáng kể trong khoảng giữa hiệp, song hàng thủ Việt Nam vẫn đứng vững. Biến cố lớn đến với U23 Việt Nam khi trung vệ trụ cột Hiểu Minh dính chấn thương và phải rời sân ngay phút 30. Hiệp một khép lại với tỷ số 0-0, nhưng cán cân thế trận đã phần nào nghiêng về phía U23 Trung Quốc.

Sau giờ nghỉ, HLV Kim Sang-sik tung Đình Bắc vào sân thay Công Phương nhằm tăng tính đột biến. Tuy nhiên, bước ngoặt đến rất sớm và theo cách bất lợi. Phút 48, từ quả phạt góc bên cánh trái, Peng Xiao bật cao đánh đầu cận thành mở tỷ số cho U23 Trung Quốc. Bàn thua khiến U23 Việt Nam phải đẩy cao đội hình đồng nghĩa để lộ khoảng trống phía sau. Phút 52, Xiang Yuwang xoay người dứt điểm ở rìa vòng cấm, nâng tỷ số lên 2-0.

HLV Kim Sang-sik nhanh chóng điều chỉnh nhân sự nhằm gia tăng sức tấn công. Những nỗ lực ấy giúp U23 Việt Nam tạo ra vài cơ hội. Dẫu vậy, khi đang cố gắng tìm bàn gỡ, U23 Việt Nam lại phải chịu tổn thất lớn. Phút 73, Lý Đức nhận thẻ đỏ. Chơi thiếu người, thế trận của U23 Việt Nam càng thêm khó khăn. Trong khoảng thời gian còn lại, U23 Trung Quốc kiểm soát tốt cục diện. Một bàn thắng của họ từng bị VAR từ chối vì lỗi việt vị, nhưng đến phút bù giờ thứ tám, Abuduwaili thoát xuống đối mặt Trung Kiên rồi chuyền ngang để Wang Yudong ấn định tỷ số 3-0.

Thất bại 0-3 khép lại giấc mơ chung kết của U23 Việt Nam tại VCK U23 châu Á 2026. Dẫu vậy, hành trình vào đến bán kết vẫn cho thấy bản lĩnh và sự tiến bộ của thầy trò HLV Kim Sang-sik. U23 Việt Nam sẽ gặp U23 Hàn Quốc trong trận tranh hạng ba vào lúc 22h ngày 23.1.

KHẢI HƯNG

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Trật bánh tàu cao tốc khiến 200 người thương vong

Giới chức Tây Ban Nha cho biết, vụ tai nạn đường sắt nghiêm trọng xảy ra gần thành phố Cordoba, miền Nam nước này đã khiến ít nhất gần 200 người thương vong. Vụ tai nạn xảy ra khi một đoàn tàu cao tốc chở 317 hành khách trên tuyến Malaga - Madrid bất ngờ trật bánh tại khu vực Amaduz, cách Cordoba khoảng 20 km. Đoàn tàu này sau đó va chạm với một đoàn tàu cao tốc khác đang chạy trên đường ray song song từ Madrid đi Huelva, khiến đoàn tàu thứ hai cũng bị trật bánh.

Bộ trưởng Giao thông Tây Ban Nha Oscar Puente mô tả đây là một "va chạm khủng khiếp", hai toa cuối của đoàn tàu Malaga - Madrid đã đâm vào hai toa đầu của đoàn tàu đối diện.

TRÂM ANH

Tỷ lệ sinh ở Trung Quốc chạm đáy lịch sử

Dân số Trung Quốc năm 2025 đã giảm năm thứ tư liên tiếp, khi tỷ lệ sinh giảm xuống mức thấp kỷ lục, làm gia tăng lo ngại về tình trạng già hóa dân số, lực lượng lao động thu hẹp và tác động tiêu cực dài hạn đối với nền kinh tế.

Theo Cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc, số ca sinh trong năm 2025 chỉ đạt 7,92 triệu trẻ, tương đương 5,63 ca trên 1.000 dân, mức thấp nhất kể từ khi nước này bắt đầu thống kê vào năm 1949. Trong khi đó, số người tử vong tăng lên 11,31 triệu, khiến tổng dân số giảm 3,39 triệu người, xuống còn khoảng 1,405 tỉ. Hiện người trên 60 tuổi chiếm khoảng 23% dân số Trung Quốc và con số này được dự báo sẽ tăng mạnh trong những thập kỷ tới, tạo áp lực lớn lên hệ thống an sinh xã hội và mục tiêu tăng trưởng kinh tế.

P.MINH

Liên Hợp Quốc ra mắt bộ tem kỷ niệm năm ngựa

● **KHẢ HÂN**

Nhân dịp Tết Nguyên đán Bính Ngọ, Cơ quan Bưu chính Liên Hợp Quốc (UNPA) đã phát hành bộ tem đặc biệt kỷ niệm năm ngựa. Bộ tem không chỉ mang ý nghĩa chào đón năm mới theo âm lịch, mà còn là một tác phẩm nghệ thuật giàu giá trị văn hóa, thể hiện sự giao thoa giữa di sản Trung Hoa cổ đại và phong cách thiết kế đương đại mang tính toàn cầu.

Tem bưu chính kỷ niệm Tết Nguyên đán 2026 và năm ngựa do Cục Bưu chính Liên Hợp Quốc phát hành **Ảnh: TIGER PAN**

Hình ảnh trung tâm của con tem là một chú ngựa đỏ đang phi nước đại, lao mạnh về phía trước trong tư thế tràn đầy sinh lực. Bờm ngựa tung bay, thân hình vươn dài trong chuyển động, bao quanh là những họa tiết xoáy giàu nhịp điệu lấy cảm hứng từ nghệ thuật Đôn Hoàng. Tổng thể tạo nên một cảm giác vừa mạnh mẽ vừa sống động, thể hiện tinh thần tiến lên, lạc quan, những giá trị thường được gắn liền với hình tượng ngựa trong văn hóa phương Đông.

Bộ tem gồm 10 mẫu, mỗi tem có mệnh giá 1,70 USD, được thiết kế bởi nghệ sĩ người Trung Quốc Tiger Pan. Ông là gương mặt quen thuộc đứng sau loạt tem Âm lịch của Liên Hợp Quốc trong nhiều năm qua, từng đảm nhiệm thiết kế cho các năm như năm chó (2018), năm hổ (2022), năm thỏ (2023), năm rồng (2024) và năm rắn (2025). Với "tem ngựa", nghệ sĩ Tiger Pan tiếp tục theo đuổi con đường sáng tạo dung hòa giữa bản sắc truyền thống và tinh thần toàn cầu.

Nguồn cảm hứng cốt lõi của thiết kế lần này đến từ bức tượng đồng ngựa phi nước đại nổi tiếng thời Đông Hán. Đây là một biểu tượng kinh điển trong lịch sử nghệ thuật Trung Quốc, thường được xem là hiện thân của sức mạnh, tốc độ và khát vọng vươn lên. Tuy nhiên, thay vì tái hiện nguyên bản, Tiger Pan đã "dịch" tinh thần của tác phẩm cổ này sang một hình thức thị giác mới, phù hợp với thẩm mỹ đương đại.

Màu sắc đóng vai trò then chốt trong quá trình chuyển hóa đó. Bảng màu chủ đạo của con tem được lấy cảm hứng từ các sắc tố khoáng truyền thống thường thấy trong tranh tường Đôn Hoàng, di sản nghệ thuật nổi tiếng trên Con đường Tơ lụa. Sắc đỏ chủ đạo của con ngựa không chỉ tượng trưng cho may mắn và hỷ khí ngày Tết, mà còn tạo điểm nhấn thị giác mạnh mẽ trên nền họa tiết hình học phía sau.

Phần hậu cảnh của con tem là những mô-típ hình học được phát triển từ kiến trúc Tường Thành (trần nhà dạng giếng chìm), một đặc trưng của kiến trúc cổ Trung Hoa. Theo Tiger Pan, ông không sao chép nguyên mẫu các họa tiết truyền thống, mà phân tích, đơn giản hóa chúng thành những hình khối cơ bản, sau đó tái cấu trúc thành một bố cục liên tục, nhiều lớp. Cách làm này giúp ngôn ngữ thị giác cổ xưa trở nên mới mẻ, đồng thời làm nổi bật cảm giác chuyển động của con ngựa đang lao về phía trước.

Trong quá trình thiết kế tem 12 con giáp cho Liên Hợp Quốc, nghệ sĩ Tiger Pan đã hình thành những nguyên tắc sáng tạo nhất quán. Theo ông, một con tem thành công cần dễ nhận diện, phù hợp với đời sống và thẩm mỹ đương đại, truyền tải tinh thần lạc quan của Tết Nguyên đán, đồng thời có sức hấp dẫn vượt qua ranh giới văn hóa.

Tiger Pan cho rằng trong 12 con giáp, ngựa nổi bật với vẻ đẹp thanh lịch, dáng vóc uyển chuyển và khí thế mạnh mẽ, tượng trưng cho sự cao quý, tiến bộ và khát vọng vươn xa trong văn hóa Trung Quốc. Tuy vậy, hình tượng quen thuộc cùng kho di sản thị giác phong phú về ngựa cũng trở thành thách thức không nhỏ trong sáng tạo.

Tiger Pan chia sẻ: "Ngựa đã xuất hiện trong rất nhiều tác phẩm nghệ thuật trước đây, nên để tạo dấu ấn mới cần một góc nhìn khác biệt". Với "tem ngựa", ông chọn cách dung hòa giữa sức mạnh và sự nhẹ nhàng, giữ tinh thần tiến lên nhưng thể hiện bằng cảm giác hài hòa, điềm tĩnh và gần gũi.

Ý nghĩa của bộ tem không chỉ dừng lại ở khía cạnh nghệ thuật. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, tem bưu chính theo chủ đề cung hoàng đạo đã vượt xa chức năng chuyển phát thư từ, trở thành phương tiện giao lưu văn hóa. Với Liên Hợp Quốc, yêu cầu này càng khắt khe hơn đó là hình ảnh phải giữ được bản sắc Trung Hoa, nhưng đồng thời dễ hiểu và có ý nghĩa đối với nhiều nền văn hóa khác nhau.

Theo Tiger Pan, quảng bá văn hóa Trung Quốc ra thế giới không phải sao chép nguyên bản biểu tượng truyền thống, mà là tái cấu trúc chúng theo tinh thần hiện đại và bối cảnh toàn cầu. Sự thấu hiểu giá trị cốt lõi ấy đã giúp "tem ngựa" trở thành nhịp cầu nối giữa truyền thống phương Đông và công chúng thế giới. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Áp lực kép

● **LƯƠNG SAN**

Giới trẻ Hàn Quốc đang phải đối mặt với áp lực nặng nề khi vừa khó tìm việc làm, vừa gánh chi phí nhà ở tăng cao. Đây không còn là những khó khăn mang tính cá nhân hay tạm thời, mà đã trở thành một vấn đề phản ánh những bất ổn sâu xa của nền kinh tế Hàn Quốc trong giai đoạn tăng trưởng chậm và chuyển đổi.

Theo báo cáo mới đây của Ngân hàng Trung ương Hàn Quốc (BOK), thời gian tìm việc của người trẻ ngày càng kéo dài do doanh nghiệp hạn chế tuyển dụng và ưu tiên người có kinh nghiệm. Thất nghiệp càng lâu, cơ hội có việc ổn định và mức lương càng giảm, để lại "vết sẹo" lâu dài trong sự nghiệp.

Thực trạng này gợi nhớ "thế hệ băng giá việc làm" của những người trưởng thành ở Nhật Bản. Khi cơ hội bị bỏ lỡ ở giai đoạn đầu sự nghiệp, hậu quả không chỉ dừng lại ở thu nhập thấp, mà còn kéo theo sự bất ổn tâm lý, trì hoãn hôn nhân, sinh con. Với những dấu hiệu tương tự, Hàn Quốc đứng trước nguy cơ lặp lại vòng luẩn quẩn mà Nhật Bản từng phải trả giá đắt.

Nếu việc làm bấp bênh làm suy yếu thu nhập, thì giá nhà leo thang trực tiếp bào mòn chất lượng sống của giới trẻ. Thiếu nhà thuê giá rẻ khiến nhiều thanh niên phải sống trong điều kiện kém, với tỷ lệ nhà ở không đạt chuẩn tăng mạnh trong hơn một thập kỷ.

Áp lực nhà ở không chỉ là câu chuyện chỗ ở, mà còn là gánh nặng tài chính dài hạn. Ước tính cho thấy, mỗi khi chi phí nhà ở tăng 1%, tổng tài sản của thanh niên giảm 0,04%. Đáng chú ý hơn, tỷ lệ nợ của thanh niên trong tổng nợ hộ gia đình đã tăng vọt lên gần 50% vào năm 2024, so với mức 23,5% năm 2012. Điều này cho thấy người trẻ đang phải vay mượn nhiều hơn để duy trì cuộc sống, trong khi thu nhập và triển vọng nghề nghiệp lại bấp bênh.

Áp lực kép từ việc làm và nhà ở không chỉ đẩy giới trẻ vào thế phòng thủ, mà còn kìm hãm tiềm năng tăng trưởng dài hạn của cả nền kinh tế. Như nhận định của quan chức BOK Lee Jae-ho, đây là những vấn đề mang tính cấu trúc, đòi hỏi cải cách căn bản. Cải tổ thị trường lao động để giảm phân hóa việc làm và mở rộng nguồn cung nhà ở diện tích nhỏ, giá hợp lý không chỉ là giải pháp cho thanh niên, mà còn là đầu tư cho tương lai quốc gia.

Nếu không sớm tháo gỡ hai nút thắt này, Hàn Quốc có nguy cơ đánh mất cả một thế hệ, những người trẻ lẽ ra phải là động lực đổi mới, nhưng lại đang bị bào mòn bởi những áp lực chồng chất ngay từ vạch xuất phát. ■